

# FOAIA POPORULUI

## Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.  
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.  
Pentru România 10 lei anual.  
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

## INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).  
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

## Incurcală.

De mult sau poate nici când în era constituțională, lucrurile și mersul afacerilor publice din Ungaria n'a fost așa de incurcat ca acum. Causele sînt pretensiunile fără seamă a'le opoziției maghiare pentru armata »maghiară« și de altă parte stările bolnăvicioase, ce domnesc la noi și despre cari am vorbit în numărul trecut.

Acum întempleră cea mai însemnată de peste săptămână este, că ministerul Khuen-Héderváry și-a dat abdicarea și Majestatea Sa a primit-o. Sîntem deci earăși fără guvern.

Dar' se luăm desfășurarea lucrurilor pe rînd.

Comisiunea parlamentară pentru cercetarea întemplerii de mituire și-a încheiat lucrarea de investigație. La ceea-ce a dorit opoziția să ajungă — se se dovedească că guvernul a pus la cale mituirea — nu a ajuns, dar' a ajuns la altceva, a ajuns să se ridice vîlul de pe multe ticăloșii și păcătoșenii de-ale unor compatrioți, cari — și aci e bătaia lui D-zeu — iau parte de-a dreptul sau pe căi lăturalnice la ocărnuirea acestei țeri.

Din cauza aceasta în ochii compatrioților nostri atacarea și-a pierdut însemnătatea. Incercarea de mituire nu va avea nici o urmare, comisia va face raport la dietă, care îl va lua la cunoștință și va trece la ordinea zilei.

Vîl peste ticăloșii!

Pe când comisia parlamentară continua încă cercetarea, s'a ivit crisa de minister. Mercuri a fost un consiliu (sfat)

ministerial, în care s'a hotărît, ca ministerul să se retragă, neputînd duce lucrurile înainte și astfel neputînd ocărnuți.

Prim-ministrul Khuen Héderváry a mers la Ischl, la Majestatea Sa și i-a făcut cunoscute cele hotărîte. Majestatea Sa a luat la cunoștință abdicarea ministerului și a zis, că va hotărî mai târziu cu privire la cele-ce sînt de făcut.

Khuen-Héderváry s'a reîntors acasă și Sâmbătă, în 8 l. c., chemând la sfat de nou pe ministri, au făcut scrisoarea de abdicare către dietă

După-ce comisia parlamentară și-a gătat cercetarea, dieta s'a întrunit de nou, Luni, în săptămîna aceasta. În aceasta ședință Khuen a vestit deputaților abdicarea ministerului, zicînd, că ministerul a gîndit, că va pute scoate țeara din starea ex-lex (în afară de lege), dar' din pricina împotrivirii deputaților neputînd, își depune însărcinarea primită.

Dietă luând aceasta la cunoștință, și-a amînat ședințele, până va fi un nou guvern.

Așa s'a făcut retragerea lui Khuen-Héderváry, după 46 de zile de ocărnuire. Khuen a zis, că una din causele pentru care s'a retras, este și aceea, că Kossuth Ferencz, care se hotărîse a nu mai face împotrivire, a intrat de nou în luptă, împreună cu soții sei, și așa împotrivirea (obstrucția) e și mai puternică.

Acum se naște întrebarea, ce va urma? Aceasta e o întrebare, la care azi nu se poate răspunde, de oare-ce stările devin tot mai incurcate.

Majestatea Sa, după plecarea regelui României, și-a întrerupt șederea sa la Ischl și Mercuri a sosit la Viena, apoi a venit în Ungaria, ca să asculte părerile oamenilor politici asupra situației și să chibzuiască ce e de făcut sau mai bine zis, pe cine să încredințeze cu alcătuirea unui nou minister. Și aci greutatea este, că kossuthiștii, vîzînd, că au isbutit prin împotrivirea lor a resturna două ministere (Széll și Khuen-Héderváry), s'au încrezut și mai mult, nu vor să facă nici o concesie și se vor împotrivi tot ca până aci față de ori-care minister, care nu le va făgădui împlinirea cererilor lor îngâmfate.

**Deputatul Bistriței.** În 7 l. c. a fost ales de deputat dietal al Bistriței vicespanul Knales. El n'a voit să se alăture la partidul poporal săsesc, ci a pășit și a fost ales cu program liberal.

**România și Sêrbia.** Săptămîna trecută regele Sêrbiei, Petru I a primit în audiență pe trimisul (consul) României Edgard Maurocordat. Trimisul a spus regelui, că regele Carol dorește mult, ca între România și Sêrbia să fie legături prietenești. Regele Petru I. a primit foarte bine pe trimisul României și a povestit mult cu el.

În Belgrad se dă mare însemnătate politică acestei audiențe.

**Legea de emigrare.** În ministerul nostru de interne s'a gătat îndrumarea privitoare la legea de emigrare, așa că legea se va pune în curînd în lucrare.

## FOIȚA.

### Poezii populare.

#### Din Munții Apuseni.

Com. de **Ilie Maxim**, june din Ighiu.

Cucuruz penuse verde,  
Bădișor sprîncene negre  
Iubite-aș și nu 'mi-'i crede,  
Că 'ți-e firea în multe părți,  
Că de ar fi numa 'ntr'o parte  
Te-aș iubi până la moarte.

Cel cu șele frumoșele,  
Nu-'i modru să nu te 'nșele,  
Cel cu șele cotrîmbate  
Te-ar înșela, nu te poate.

Frunză verde bob și linte,  
Descunună-mă părinte,  
Că de mi-'i descununa  
O sută de zloți 'ți-oi da,  
Și într'o vară 'ți-oiu lucra.  
— Ba nu te-oiu descununa,

De mi-'i da toată lumea,  
Că cununa a fost la mine,  
Ochii tîi în cap la tine,  
Ce nu te-ai uitat mai bine  
Cu cine-ai venit la mine.

Haida bărbate să bem  
Că fata ne-o mărităm;  
Bine e de noi c'am dat-o,  
Vai de cel-ce a luat-o,  
Rumenele de n'ar fi  
Multe fete ar bătrîni,  
Dar' așa ele's tot noue  
Bune de a cloci pe oue!  
Mai de mult fata roșea  
Numa-o vorbă de auzea,  
Azi să roșesc fetele  
Ca pe la Paști ouele.

Mult mă bate tatăl meu,  
Bade pentru dorul tîu,  
Asta toată o rabd eu  
Bădiță de dorul tîu,  
Cînd te vîd pe dumneata

Mi-se rupe inima,  
Măcar de m'ar bate cîț,  
Nu mă las de-al meu iubit,  
De m'a bate cîț a vrea,  
Nu mă las de dumnea'ta.

#### Din Dobârca.

Culese de **Dumitru D. Toma**, june.

Foaie verde de smochine  
Plîrge inimuța în mine,  
Ca într'un copil de trei zile,  
Copilul plînge și înceată  
Inima mea nici-odată,  
Căci se simte vinovată  
După mîndra cea lăsată.

Foaie verde ca mărul  
Uită maico uritul  
Cum îmi poartă inelul,  
Nu mi-'l poartă să mi-'l dea  
Da mi-'l poartă să mă ia,  
De aș ști maico că mi da  
Mai bine m'aș spînzura,

**Regele Carol la Ischl.** Luni a sosit regele României Carol la Ischl, pentru a visita pe Impăratul și regele nostru. Primirea, ce s'a făcut regelui român, a fost strălucită. La gară a fost așteptat de Monarchul nostru, cu o suită mare. Ambii Domnitori au convenit de mai multe ori. Din acest prilej au fost în Ischl între alții și ministrul de externe austro-ungar, contele Goluchowski.

Foaia »Allegemeine Correspondenz« din Viena scrie, că faptul că ministrul Goluchowski, s'a dus la Ischl la întrevvederea regelui României cu monarhul Austriei, dovedește că această întrevvedere are o mare însemnătate.

Mai amintim, că foaia »Le Petit Bleu« din Bruxelles spune că Suveranul României va avea la Gasteni o uîntrevvedere și cu regele Leopold al Belgiei, care se află acolo.

**Din Bucovina.** Devenind vacant mandatul de deputat pentru dieta țerii, al cercului Sucevei, comitetul central al partidului poporal-național în înțelegere cu bărbații de încredere a proclamat de candidat al său pentru acest mandat pe dl Dr. Nicu Blându.

Să vorbește, că vor mai candida de deputați în acest cerc și V. cav. de Pruncul și Dr. Aurel Onciul. Alegerea va fi Joi, în 27 l. c.

## Adunarea „Asociațiunii” — la Baia-mare.

Adunarea »Asociațiunii« ținută Duminecă și Luni, în 9 și 10 August în Baia-mare, împreună cu sărbările, a reușit strălucit.

Eată cum a decurs această adunare:

### Primirea comitetului.

Membrii comitetului din Sibiu, după-cum am vestit, însoțiți de numeroși oaspeți, cari s'au alăturat pe cale, au sosit la Baia-mare Sâmbătă după prânz, la orele 3<sup>1</sup>/<sub>4</sub>.

Intru întimpinarea lor a ieșit la gară comitetul despărțământului Sătmăroș și un număr public domni, doamne și țărani

La sosire oaspeții sînt primiți cu puternice aclamări de »Să trăiască«, apoi în numele despărțământului dl Alecsiu Pop, rostește cu voce sonoră și cu mare însuflețire vorbirea de bineventare accentuând, că prin venirea »Asociațiunii« la Baia-mare Sătmăroșilor li-s'a împlinit dorul ferbinte, de-a vedea și la ei falfăind stindardul »culturei poporului român«.

Intr'un vîrf de suluvêrv  
Intr'o margine de tîrg,  
Să se mire tot tîrgul  
Să vadă ce-i uritul,  
Dă-mă maico dă mă dragă  
Dă-mă după, cin' mi-i drag  
Pe pămînt să-mi fie larg  
Și să pot trăi cu drag  
Foaie verde viorele  
De n'ar fi ochi și sprîncene  
N'ar mai fi păcate grele  
Dar' ochi și sprîncene sînt  
Pecat-el-'s pe pămînt,  
Fireai lume a focului  
Cum sînt eu al dorului.

## Ghîcitoare.

Din picioare cioapa, lioapa,  
Din urechi calica na  
Din șolduri numa, numa.

lepurele.

După vorbire, d-șoara Tulia Têrnovan presentă dlui Part. Cosma — pe care comitetul central l-a încredințat cu conducerea adunării — buchetul damelor și d-șoarelor române, apoi o fetiță aleasă din grupul fetelor de țeran îi dă un alt buchet, cu următoarele cuvinte:

»Domnilor! Pentru binele și înaintarea poporului român ați venit la noi. Fetele poporului au ieșit întru întimpinarea d-voastră! Să trăiți la mulți ani!«

Dl P. Cosma răspunde, mulțumind pentru buna primire și zice un »bine v'am găsit«.

### Seara de cunoștință.

Seara oaspeții sosiți în Baia-mare, s'au întrunit la așa numita »seara de cunoștință«, care a decurs foarte vesel. S'au ținut două toaste. Dl Pocol a salutat pe cei sosiți, ear' dl Dr. Vecerdea dela Brașov mulțumește pentru buna primire

### Sedința primă.

Duminecă după serviciul d-zeesc, s'au întrunit de protopopul Clujului Dr. E. Dăianu, s'a început ședința, care a fost deschisă prin o frumoasă și lungă vorbire a dlui Cosma.

Dl George Pop de Băsești salută »Asociațiunea« în numele »Societății pentru fond de teatru«, ear' vrednicul protopop dl George Șuta o salută în numele despărțământului sătmăroșean.

Raportul comitetului, pe care l-am dat și noi în estras, luându-se ca cetit, se aleg comisiunile pentru censurarea raportului acestuia, apoi comisiunea pentru examinarea socotelilor și pentru înscrierea de membri.

Și-a făcut apoi o propunere de dl Nicolae Fabian din Beiuș, care propune, ca »Asociațiunea« să însărcineze măestrii cu facerea portretelor bărbaților noștri istorici.

Propunerea s'a dat unei comisiuni și cu aceasta s'a încheiat ședința de Duminecă.

Tot Duminecă după prânz s'a ținut banchetul, ear' seara concertul, reușind strălucit amêndonê.

### Sedința a doua.

Intotdeauna cea mai însemnată ședință la adunările »Asociațiunii« este a doua, în care comisiunile alese raportează, se fac desbateri și se iau hotărîri.

Cel dintâiu, care a referat asupra raportului comitetului, a fost dl Dr. Dăianu, la propunerea căruia adunarea hotărăște:

Raportul comitetului se ia la cunoștință.

Să exprime părere de rău pentru membrii răposați în decursul anului.

Să primește abdicarea din comitet a dlor Dr. V. Hossu (acum episcopul Lugojului) și I. Crețu, avînd a se alege alți membri în locul lor. Incât pentru vrednicul canonic și istoric, Dr. Augustin Bunea (Blaj) se hotărăște a nu i-se primi abdicarea și să se roage a o retrage.

Să încuviințeze suma de 120 mii cor. pentru zidirea Casei naționale.

Să primește abdicarea prim-secretarului, fiind însărcinat comitetul a escrie concurs pentru întregirea postului.

Să votează 2000 cor. pentru școlile confesionale lipsite, spre a se procura rechisite școlare.

La propunerea referentului comisiunii financiare se aproabă socotelile de pe 1902 și budgetul anului viitor.

Referentul comisiunii pentru propuneri Dr. V. Branisce recomandă primirea propunerii dlui Nicolae Fabian din Beiuș cu adausul să se lucreze și tablouri istorice, avînd drept comitetul a spesa spre acest scop 1000 coroane. Esprimînd presidentul Cosma temeri, că nu-i bine să ne pripim, retrage referentul propunerea și se predă comitetului spre a o studia mai de-aproape.

Referentul comisiunii pentru înscrierea de membri, I. Șerban, raportează, că s'au încasat 3424 coroane taxe de membri. Lista noilor membri e primită cu aclamațiuni.

Făcîndu-se apoi alegerea pentru membri abziși din comitet, reușesc dnii Ioan Fekete-Negruițu, profesor în Blaj și Iuliu Muntean, jude de tribunal în Sibiu.

Cetindu-se numeroasele telegrame de felicitare, dl Cosma, constată, că adunarea a avut frumoase rezultate, și o declară de încheiată.

După adunare a fost prânz comun, apoi seara un bal elegant, ear' Marți s'au făcut excursii în jurul frumos al Băii-mari.

Astfel s'au petrecut frumoasele zile ale adunării din Baia, cu rezultate îmbucurătoare. Ne avînd azi loc, vom mai vorbi în numărul viitor despre unele amănunte.

## Din România.

### Statistica deregătorilor.

Ministerul finanțelor a publicat de curînd statistica (numărul, plata etc.) a deregătorilor publici din România. Aceasta e cea dintâiu lucrare de felul acesta în România.

Eată câteva date din aceasta statistică:

Numărul total al deregătorilor administrațiunilor publice din România este de 102.560, a căror plată pe anul 1902—1903 se urcă la suma de 107,617.995 lei. În același an numărul pensionarilor a fost de 9.614 cu pensii în sumă de 18,413.231.

Prin urmare, numărul deregătorilor și al pensionarilor s'a urcat în total la 112.174 persoane, ear' cheltueala la suma de 126,031.226 l.

Dacă la aceasta sumă a cheltuelilor adăogăm: 10,468.656 lei solda și nutrimîntul armatei, 629.000 lei, diurnile deputaților și senatorilor și 728.021 lei diurnele consilierilor județeni și comunali. avem în total de cheltueli anuale în sumă de 137,847.903 lei.

### Morile.

În România sînt 5690 mori, dintre cari 54 mari (fabrici de făină), 12 mijlocii și restul mici.

Dintre aceste mori, 3426 sînt puse în mișcare prin apă, 1234 prin aburi și 868 sînt mori de vînt.

7362 lucrători sînt aplicați la morile mici, și anume: 6789 români și 563 străini.

**Arderea unei mânăstiri.**

Săptămâna trecută, Mercuri în 5 l. c. a ars mânăstirea de maice Agapia, din județul Neamțu (Moldova).

Focul s'a iscat la 2 ore dimineața și mînat de un vînt puternic, a cuprins toate casele, cari formează pătratul încunjurător, cum și biserica cea mare. Nu s'a putut mîntui decât câteva case mai depărtate de biserică.

Pagubele cauzate, sînt foarte mari căci din întreaga mânăstire, pustiitorul foc nu a lăsat decât o mică parte.

Afară de acestea, întreg, avutul călugărițelor, cum haine, așternuturi etc. toate au fost prefăcure în cenușe.

Mânăstirea Agapia are o poziție foarte frumoasă, fiind împrejmuțată de trei părți cu munți acoperiți de brazi. Până la 1803, a fost mânăstire de călugări; în acest an au fost strămute aici călugărițe.

**„Asociațiunea“.**

Continuăm cu estrasul din raportul despre starea »Asociațiunii«.

**Despărțemintele.**

»Asociațiunea« are în total 46 de despărțeminte, dintre cari 39 au ținut adunări generale, 5 n'au ținut adunări, dar' au funcționat, ear' două («Caransebeș» și »Toraș») n'au dat nici un semn de viață. În raport nu ni-se spune cauza acestei nepăsări.

În adunările despărțemintelor s'au ținut mai multe disertajii, la unele s'au împărțit cărți etc.

Despărțemintele »Asociațiunii« au 84 agenturi și 97 biblioteci. Bibliotecile cele mai multe sînt ambulante.

**Scoala „Asociațiunii“.**

În anul școlar 1902/3 școala civilă de fete a »Asociațiunii« a fost cercetată de 98 eleve (cu 6 eleve mai mult ca în 1901/2), anume în cl. I. 21 în cl. II. 22, în cl. III. 25 și în cl. IV. 30. Afară de acestea au mai frecventat cursuri practice încă 9 eleve, absolvente de școala civilă. În internatul școlii au fost adăpostite 70 eleve cu 13 mai multe ca în anul școlar trecut; 5 eleve, interne au cercetat școala elementară a »Reuniunii femeilor române din Sibiu«.

**„Casa națională“.**

Afacerea casei naționale stă așa că în curînd se va publica concurs pentru darea în întreprindere a acestei zidiri, care afară de Muzeul etnografic și istoric, și o sală mare, va cuprinde totodată și birourile și bibliotecă »Asociațiunii«, și va costa cam suma de cor. 100—120.000. Această zidire se va putea găta și preda menirii sale în decursul anului viitor.

Fondul casei naționale a fost la sfîrșitul anului 1902 de preste 65 mii coroane.

Pentru colecțiunile muzeului au intrat și anul acesta mai multe daruri.

**Diverse.**

Mai amintim, că »Asociațiunea« a avut 7 studenți stipendiați. Suma stipendiilor a fost de 640 Cor.

Dintre membrii »Asociațiunii« au reposedat în decursul anului 25, dintre cari 2 au fost membrii fondatori, 5 membri pe viață și 18 ordinari. În raport sînt înșirați toți cu numele.

**Banii lui Iuda.**

Din prilejul mituirilor, ce s'au încercat a se face săptămînilor trecute cu unii deputați din dietă, și cari le-am făcut cunoscute în nrul trecut, — »Revașul« din Cluj scrie cu titlul de mai sus un articol, în care arată, la ce destrăbălare a ajuns societatea de azi, cum cumpărări și mituiri se fac prentindenea.

Infierîndu-le pe aceste cum se cuvine, articolul arată, că cei-ce au puterea în mîna încearcă a mitui și pe fruntași de-ai noștri, pe preoți și învățători de pe sate, ca aceștia să vîndă drepturile școlii și limbei române.

Apoi continuă astfel:

Cît de turbați sînt în lucrarea lor, ca să ne cumpere, dovedește și casul, ce ne-a venit la cunoștință mai de curînd. În o comună bravii noștri țerani hotăresc să cumpere loc potrivit și să-și zidească școală nouă, după-cum legea cere. Aude inspectorul școlastic și pleacă în comună, să zădărnicească planul oamenilor, cari vreau, că băieții să învețe în limba maicii lor, ca astfel să nu rămîna goală școala de stat ce s'a ridicat tocmai acum, deși sînt numai vre-o 2 familii ungurești în satul acela. Inspectorul vorbește cu preotul, ca să îndemne pe popor să nu-și zidească școala, că la școala de stat vor pune de învățător un Român, că preotul va primi frumoasă plată pentru învățarea religiunii etc. Dar' nu și-a ajuns scopul.

Cînd vedem atîta destrăbălare și cînd sîntem așa mult ispitiți, datorință de Români și de creștini avem, se îndemnăm pe toți Români să cultivate și prețuimăm virtutea, să nu se lase ademeniți de nime și pentru banii lui Iuda, nici-cînd se nu-și vîndă nici cel mai mic drept, că veni-va vremea, cînd prețuiți și cinștiți vom fi de conlocuitorii noștri Unguri, chiar pentru stătornicia pe lângă credința și limba noastră.

**DIN LUME.****Macedonia.**

Pe cînd lumea, după știrile ce veneau din Turcia, cugeta, că liniștea se statornicește tot mai mult în Macedonia, săptămîna trecută a fost surprinsă de știri alarmante, că în Macedonia s'a început o nouă și puternică răscoală. Mii de bulgari răsculați de non, și împărțiți în bande, cutrieră ținuturile din Macedonia, aprinzînd sate, ucizînd pe Turci și Greci (fiindcă aceștia din urmă nu sînt pe partea Bulgarilor), stricînd căile ferate și je-fuind și pustiind totul. Răsculații au avut mai multe ciocniri sângeroase cu trupele turcești.

**Faptele răsculaților.**

O știre din Constantinopol spune că Poarta asigură oficial cum-că trei mii de Macedoneni și Bulgari s'au răsculat formînd bande în Macedonia.

Guvernul turcesc trimite multă artilerie la Monastir, unde răscoala e mai aprigă.

Continuă a sosi știri despre aruncarea în aer a podurilor de pe linia ferată Monastir-

Salonic. Turcii sînt foarte agitați. Guvernul turcesc mobilizează nouă trupe; mai cu seamă în vilaetul Monastir.

Alte știri vestesc. că mai multe poduri de pe liniile ferate au fost aruncate în aer, voină astfel răsculații a împedeca transportul de trupe turcești. Astel afară de podul dela Djerdjel, a mai fost nimicit podul dela Moraste, așa că trenurile comunică numai până acolo.

O depeșă din Belgrad vestește, că în ținutul Monastirului sînt lupte aprige între Turci și bandele bulgare. Șapte sate au fost făcute scrum. În Salonic au fost duși 150 de răniți. Din Bulgaria au trecut în Macedonia 500 de voluntari. În câteva sate populațiunea s'a unit cu răsculații.

Trupele turcești au atacat în mai multe rînduri o bandă de aproape o mie de oameni, aproape de Krușova, au fost însă respinse. Răsculații bulgari sînt bine armați.

**Memorandumul răsculaților.**

Șefii mișcării revoluționare macedonene au trimis agenților diplomatici ai puterilor un memoriu, în care anunță proclamarea răscoalei în Macedonia și arată că scopul ei este de-a sili pe Turcia să numească un guvernator creștin în Macedonia, care să fie neatîr-nător de Turcia, și al doilea, ca puterile să silească pe Sultan a pune în aplicare reformele făgăduite.

**Uciderea lui Rostkowsky.**

Pe cînd răscoala ia întindere tot mai mare, a venit o știre surprinzătoare din Monastir. Consulul rus din Monastir, Rostkowsky a fost ucis de un gendarm turc. Eată cum s'a petrecut casul:

Consulul rus, însoțit de institutorul bulgar al copiilor sei se întorcea dela Bukowo reședința sa de vară. Gendarmul Halim la trecerea consulului nu-l salută. Atunci consulul oprî trăsura și ceru socoteală gendarmului, care după câteva cuvinte trase în pieptul lui Rostkowsky un glonț și apoi cu unul îi zdrobi capul. Ceialalți gendarmi alergînd au tras asupra institutorului și servitorului, cari luară fuga.

Casul acesta a produs mare spaimă în Constantinopol, temîndu-se Turcia de răsunarea Rusiei, de oare ce în primăvară a mai fost omorît în Macedonia un consul rusesc, Scerbina.

Foile rusești cer, ca făptulorii să fie pedepsiti aspru.

**Don Carlos.**

Don Carlos este, cum știm, pretendent la tronul spaniol; partizanii lui se numesc Carliști. Pînă cînd regele de azi, Alfonso, a fost minoren Don Carlos n'a făcut nimic contra lui. Acum se vestește, că vrea să înceapă o mișcare și spre acest scop va ținea sfat în Elveția cu mai mulți fruntași carliști.

**Încoronarea Papei.**

Ales fiind noul Papă, cu numele Piu X. a urmat încoronarea lui, cu frumoase ceremonii. Incoronarea s'a făcut Dumineca trecută în biserică sf. Petru.

Papa, însoțit de cardinali și de înalții demnitari a mers la 1/9 în biserică, unde a fost salutată în limba latină de cardinalul Rampola, după care a urmat sărutarea picioarelor Papei din partea preoțimei.

După mai multe ceremonii, Papa a celebrat liturgia. Biserica era tixită de lume. În decursul slujbei s'a citit evanghelia latinește și grecește, ear' Papa șezînd pe tron a recitat litaniiile de încoronare.

Din înălțimea cupolei au resumat atunci trîmbițe, gardiștii au ingenunchiat, ear' miile de credincioși stăteau în tăcere evlavioasă.

După slujba D-zeească a urmat actul încoronării. Pe cînd cel mai bătrîn dintre cardinali zicea rugăciuni pentru Papa, un cardinal diacon a luat

de pe capul Papei mitra și cardinalul Macchi i-a pus pe cap coroana papală, numită tiara.

În sfârșit Papa a binecuvântat pe cei adunați și cu aceasta ceremonia încoronării s'au încheiat, la unul după prânz.

La actul încoronării au luat parte după cum scriu foile din Roma, la 100 mii de oameni, parte în biserică, parte pe piață dinaintea bisericii.

Cu încoronarea s'au sfârșit agitațiile, împreunate cu alegerea Papei și în Vatican se începe de nou lucrarea liniștită.

## SCRISORI.

### Din Zlatna.

#### Petrecerea „Reun. femeilor rom. gr. cat.“

— 6 August 1903.

În 2 August n. 1903, ziua de sf. Ilie. »Reuniunea femeilor române greco-catolice« din Zlatna a aranjat petrecerea sa din vara aceasta. Timpul era plăcut. Pe la 2 ore după amiază o mulțime de popor s'a adunat înaintea bisericii române greco-catolice, de unde, în frunte cu flamura și membrele reuniunii, în sunetul muzicii a plecat spre locul merit pentru petrecerea populară în »Coasta oprită«. Aici dansurile s'au început cu o horă veselă, care a fost urmată de alte hore, țarine, ardene, sârbe, etc. etc., care de care mai vesele și mai animate, până seara cătră 8 ore, când șirul dansurilor a fost reluat în pavilionul dela hotelul »Glück-Auf!«, unde petrecerea a durat până în zori de zi.

În aceeași seară în pavilionul ospetăriei comunale, decorat frumos cu verdeață de brad, seara pe la 9 ore tot »Reuniunea femeilor române greco-catolice« din Zlatna a aranjat o altă petrecere pentru inteligență, la care petrecere o frumoasă cunună de dame și domnișoare din loc și jur împodobeau sala: A fost o petrecere foarte teselă. Tinerii încă au fost reprezentați în număr atât de frumos, că nici una dintre dansatoare nu s'a tânguit, că n'a avut cu cine se joace.

În general zis aeeste două petreceri, aranjate în aceeași zi de »Reuniunea femeilor române greco-catolice« din Zlatna, au succes pe deplin.

Sucesul material îl clarifică mai evident următoarea:

*Dare de seamă și mulțumită publică.*

Cu ocaziunea petrecerilor aranjate în 2 August n. 1903 de »Reuniunea femeilor române greco-catolice« din Zlatna s'au încasat 295 cor. 50 bani și s'au apesat 185 cor. 74 bani, rămânând deci un venit curat de 109 cor. 76 bani, care sumă s'a adaus la fondul disponibil al reuniunii.

Suprasolviri au încurs dela următorii stim. domni și doamne: Ludovic Giurca, preot în Trîmpoele 5 cor.; Molnár Károly, forestier suprem, Goldberger Ignacz, comerciant câte 3 cor.;

Gombár Jánosné, soție de comerciant, Manner Kálmán, ingineur, George Scrobote-Vasincu, proprietar, Moskovits Béla, hotelier, Szunega Iózsef, comerciant, Constantin C. Irimia, vicenotar, Iuliu V. Albini, notar cercual, Iuliu M. Montani, protopop, Dr. Ioan Rece, medic cercual, Ioan Cismaș, vicenotar cercual Iuliu Popp, hotelist, toți din Zlatna, Nicolae Popovici, preot în Cih, câte 2 cor.; Ioan Moldovan, preot în Pêtrînjeni, Mihail Ilie, învățător în Șard, Mihail Moldovan, hotelier, Waller Jozsef, preot ref., Novák Istvänné, soție de comerciant, Scheböck Vilmos, comerciant, Izik Berta, toți din Zlatna, câte 1 cor.

În numele »Reuniunii femeilor române greco-catolice« din Zlatna avem onoare a aduce și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumite tuturor stim. doamne, domnișoare și domni, cari prin prezența și obolul d-lor au contribuit la splendida reușită a acestor petreceri.

Constantin C. Irimia, Iuliu V. Albini,  
controlor. cassar.

#### Producțiune și petrecere.

Aranjarea de producțiuni împreunate cu petreceri, este astăzi lucru obicnuit și în cele mai neînsemnate comune, dar' cu toate aceste în aranjarea astorfel de festivități, mici la aparență, se manifestă și se afirmă vitalitatea poporului român.

Și dacă aranjatorii de producțiuni știu să aleagă și să predea material potrivit cu firea și însușirile românilor, atunci putem afirma că aceste producțiuni devin motorul și impulsul spre validitatea vitalității și afirmarea caracterului național românesc.

După aceste constatări în general, se trec la însași producțiunea din Zlatna. Au fost luate în program două piese teatrale: 1. »Calea dreaptă e cea mai bună« de Kotzabue și 2. »Un leu și un zlot« de Rosetti.

Predarea piesei prime a lăsat publicul rece, deși diletanții și-au dat toată silința pentru amuzarea lui. Piesa este de-așa, încât nu se identifică cu însușirile Românilor.

Un tiner candidat de preot optează la o parohie, care stă sub patronatul unui major pensionat, ear' acesta face pendentă ocuparea parohiei de contractarea unei căsătorii a tinerului candidat cu veduva preoteasă, ce trăește acolo.

Fiind piesa străină de obiceiurile și însușirile Românilor nu a exercitat impresia dorită asupra ascultătorilor.

Poate că asupra unui public de confesiunea luterană își avea efectul, Românul însă la auzul astorfel de lucruri străine pentru el, nu se animează.

Alegerea piesei a doua a fost mai nimerită, a și făcut impresie mai bună asupra publicului, ear' diletanții la fine au fost aplaudați.

Nu putem aștepta, ca începătorii în de-ale reproducerii pieselor-teatrale să presteze lucru de artă, putem însă pretinde ca să caute a străbate în spiritul piesei și pasage cari au menirea a produce efect mai mare, să fie

interpretate cu mai mult sentiment și cu mai succasă gesticulare. Apoi să se aleagă piese cu suget corespunzător firei și însușirilor Românilor, ear' pe cele străine să le învrednicească de mai puțină preferință.

Dintre diletanți au jucat mai bine d-nii: Goia, Duma, Popa, Tănasescu și Paul, ear' dintre d-șoare: Cristea și Paul.

Între piese d-șoara Cristea afară de program a declamat poesia: la Icoană de Vlăhuță cu deplin succes. La fine tot d-șoara Cristea a mai cântat piesa: »Călugărița« secundată de tinerul inv. Popa, fiind viu aplaudați.

Ca lucru nepermis la astfel de producțiuni, s'a observat un tropot aproape continuu pe după culise, ba și agrării une-ori. D-nii arangeri poate prea impresionați de apropierea momentului pentru a se produce, n'a exercitat susținerea ordinii necesare, și a obvenit anomalia că oaspeți cu bilet răscumperat pentru locuri anterioare au fost postpuși persoanelor, cari aveau bilet numai pentru locuri secundare.

Asemenea anomaliilor, datori erau dnii arangeri să nu permită, căci dacă oaspeții îi onorează cu prezența dinșii încă se fie precauți și atenți, ca oaspeții să nu fie molestați în drepturile lor.

La fine s'a incins o horă veselă și frumoasă, cunună compusă din domni, dame și dumicele, țărani și țărance, adevărat democratism. Au urmat valsul fermecător și visător, în care multe părechi saltând vesel vor fi fantasat de dulci și senine reverii.

Petrecerea a durat cu deosebită însuflețire și în deplină ordine până la ziua dalbă, căci muzica lui Chiuz dela Abrud te face să salți și să uiți necazul de care altă-dată ești ocupat.

Oaspeți au fost mulți și din depărtări mari cum rar s'a mai vërut la Zlatna. Ear' aceasta este a se atribui îndeosebi părintelui E. Beșa din Zlatna, carele a lost autorul intelectual al acestei petreceri.

Bruno.

## Pentru meseriașii noștri.

(Favor de călătorie).

Camera comercială din Brașov dno 29 Iulie a. c. nr. 2007, ne vestește, că ministerul r. u. de comerț a conces (a dat voie) măestrilor, calfelor și învățăceilor, cari doresc a cerceta espoziția de lucruri de ale sodalilor și învățăceilor din Budapesta ce se va deschide în 20 August și va ținea până în 10 Septembrie n. c., se poată călători în grupuri de cel puțin 10 persoane la Budapesta și îndărăt pe clasa a III-a a căilor ferate cu prețul de jumătate. Certificatele recerute pentru acest favor se primesc la cerere, dela numita cameră. Dacă într'o localitate nu se găsesc 10 persoane, se pot asocia măestri, calfe și învățăcei, și din alte localități, se recere însă, ca călătoria în coace și încolo a câte unui grup se urmeze în același timp. Vestim despre acest favor pe cei interesați.

Sibiu, 12 August 1903.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Vic. Tordășianu,  
secretar.

Ioan Apolzan,  
notar.

## PARTEA ECONOMICĂ.

### Negoțul cu ouă.

Treptat cu sporirea numărului locuitorilor de pe pământ, s'au sporit și mijloacele de nutriție ale acelor. Intre mijloacele acestea de nutriție, oul a jucat și mai joacă încă și astăzi un rol foarte însemnat și putem zice, că după lapte ocupă locul cel dintâiu, atât în casa bogatului, cât și în a săracului. În casa bogatului se pregătesc din ouă fel și fel de aluaturi și alte mâncări alese și gustoase, ear' într'a săracului se pregătesc din acelea niște mâncări mai simple, după-cum adecă și starea aceluia e mai simplă.

Ori cum s'ar pregăti oul pentru mâncare, s'a constatat că acela e foarte nutritiv și ușor de mistuit. De aceea se și recomandă nu numai pentru nutriția copiilor, ci chiar și pentru a celor bolnavi. Pentru oamenii bătrâni oul și vinul sânt două mijloace atât de puternice, încât întrebunțate cu cumpet și la timpul de lipsă, pot chiar se mai și lungescă firul vieții omenești. S'a constatat mai departe și aceea, că oul conține toate acelea materii, de cari trupul omenesc are neapărată trebuință. Astfel oul conține: albuș, unsoare, clor, var, magnezie, fer, fosfat ș. a.

Oul a jucat încă din timpurile cele mai vechi un rol foarte însemnat în ceea ce privește nutriția omului. La început, până-când adecă nu erau îmblânzite paserile de casă, oamenii adunau de prin cuiburile din pădure, oule paserilor sălbatică și pe acelea le mâncau. Mai târziu, convingându-se apoi omul despre folosul cel mare, ce-l poate avea de la anumite paseri sălbatică, le-a prins și le-a îmblânzit, ținându-le împrejurul casei sale. Ca dovadă despre aceasta ne pot servi găinile noastre, cari au fost aduse în Europa de către Evrei și a căror trupină sălbatică numită »Banchiva« până astăzi mai trăește prin pădurile Asiei.

Până bine de curând oul se întrebunța mai numai în economia casnică, ear' în apropierea orașelor se mai putea și vinde cu câte doi bani bucata.

La sate locuitorii mai săraci au folosit, ba unii mai folosesc și astăzi oul ca un mijloc de schimb în locul banilor, pentru cumpărarea unor mărurișuri de prin bolte și cărcime. Până acum economii sau mai bine zis econoamele noastre n'au prea băgat în seamă, ce însemnătate mare are oul, nu numai ea mijloc de nutriție, ci chiar și ca lucru de vânzare. A trebuit să vină reuniunile pentru esportarea ouă or din străinătate, precum și anumiți speculanți, ca se le deschidă ochii și se vază, ce parale frumoase poate să strângă o econoamă harnică în decursul unui an întreg și numai pe ouă.

În adevăr, că modul acela de îngrijire al găinilor precum și îngrijirea, ce se dă ouălor, până astăzi mai lasă încă mult de dorit. Găinile, pe cele mai multe locuri, se lasă cu lunile se înoate în propriul lor gunoiu, din care se desvoaltă apoi cu timpul niște insecte, cari le molestează neîntrerupt și cari apoi au o înrîurînță nespuse de stricăcioasă și asupra stărei lor sanitare. Ouăle se lasă în cuib une-ori grămadă, așa că cele ouate la început se strică pe incetul de căldura găinei, până când se iau din acela. De mulțori găinile ouând prind locuri ascunse, după-ce gată cu ouatul, acolo și clocesc și numai odată ne pomemim, că es cu pui cu tot de prin ascunzișurile lor.

Scăderile acestea trebuie să le delăturăm, dacă nu voim ca prin acelea să ne perdem cumpărătorii, pentru-că aceștia încă au mare interes, ca ouăle să ajungă într'o stare cât se poate mai proaspătă la locul destinațiunii lor.

Deși ouăle încă se pot examina dacă sânt proaspete sau nu, totuși în negoțul de ouă se mai strecoară multe și în stare stricată. Astfel de ouă se înțelege apoi, că au urmări neplăcute, atât pentru neguțători, cât și pentru vânzătorii acelor. La aceasta stricare a ouălor mai contribuie fără îndoială și depărtarea, în care se transportează acelea, de oare-ce unele se transportează până prin Anglia.

La stricarea ouălor contribuie în prima linie aerul, care străbate prin porii sau găuricile coajei și silește al-

bușul să evaporeze, ear' în locul aceluia străbătând apoi aerul, acesta face în celc din urmă ca să se strice oul întreg. De aceea neguțătorii de ouă le și împachetează cât se poate mai bine, numai ca să nu vină în atingere cu aerul.

În timpul din urmă ouăle au început a se plăti cu mult mai bine ca în trecut. Scumpirea aceasta provine de o parte de acolo, că orașele mari au lipsă în fiecare zi de sumedenie de ouă, de altă parte, pentru-că până acum ouăle încă nu se pot falsifica ca celelalte mijloace de nutriție, bună-oară ca făina, cafeaua ș. a., ci trebuie să se cumpere în starea lor naturală.

Intre țările, cari cumpără mai multe ouă se numără în locul dintâiu Anglia. Englezii nu întrebunțează ouăle numai în mâncări și aluaturi, dar' ei le mai întrebunțează chiar și în beuturile de teă. De aceea apoi ei, pe lângă producțiunea lor proprie de ouă, trebuie să mai cumpere încă și de prin alte țări. Intre acestea locul cel dintâiu l'a ocupat până acum Franca.

În anul 1884 Anglia a importat (cumpărat) ouă în preț de 3 milioane lire engleze sau 70 milioane de coroane; în anul 1901 a importat de 3½ milioane lire engleze sau 85 milioane de coroane, ear' astăzi importă ouă în preț de peste 4 milioane lire engleze sau 115 milioane de coroane.

La importul acesta Rusia contribuie cu a cincea parte sau cu 1700 milioane de ouă, pe cari în parte le transportează în Germania. Rusia nu esportează ouăle așa întregi, ca celelalte state, ci le sparge de coaje și astfel le adună apoi în anumite vase de tinichea (pleu), în cari nu poate pătrunde aerul și așa le transportează și le vând mai cu seamă la turtari și ceilalți neguțători de zaharicale. Une-ori la ouă se desparte albușul de gălbinaș și numai după aceea se transportează la locul destinațiunii lor. Aceasta se face mai cu seamă și din acel punct de vedere, fiindcă ouăle din Rusia de regulă sânt mai mici ca ale noastre.

După Rusia, cu cel mai mare import de ouă în Anglia, urmează repu-

### Norocul.

(Povestită de Mihailu Goșu Runcu-mic).

O fost odată un ficioraș orfan de părinți și crescù el — mânce-l brăsu — cum putù mai pe lângă un creștin, mai pe lângă altu și într'o bună dimineată se trezi că-i ficior holteiu. Ii venea greu să mai umble din ușe în ușe, din sat în sat ca banu de căpătat. Se gândi să se așeze slugă undeva. Și se purta cinstit voinicul, gazdele îl aveau drag și îl și omeniau. Da știe-l potca ce făcea și cum se potrivea, că în cărți nu se juca, ușa la birturi nu 'mi o deschidea, doar' odată în an, și cruța din răspuțeri și când se stîrșia anu se trezia că n'are avere nici cât un fir de mac. Așa schimbă el în cinci ani câteva rînduri de gazde și părea că-i făcătura că după atâta mar de vreme eși dela stăpâni cu mâinile goale cum a fost și intrat. Bani, ce pământitul îi agonisea cu trudă, pe-riau ca și când 'i-ai arunca în apă.

Dela o vreme să mai și năcăji omu. nostru și porni să se bage slugă undeva fără simbrie ca lumea.

Merse el cât merse și dete de un morar lângă o moară veche ascunsă între nește dealuri și se îmbie de slugă.

— Bine, fătul meu, de un ficior așa de seama ta chiar am lipsă pe lângă moară, da să vedem de ne ajungem cu tomneala?

— Doară ne-om ajunge, că eu nu-ți cer simbrie! Ba uite, ca să nu zic că te slujesc în cinste, colo când s'o împlini anul 'mi-i da iacă piatra asta de moară mușchiată la care nu-i tragi folosul.

— Ce-i mai lesne! zice morariul. Iacă peatra țî-o așez de pe acum pe podul cășii ca să n'o iee cineva. Te poartă numai bine că nici eu nu m'oiu uita mult să te mai cinstesc cu câte ceva la an.

— Tomneala era făcută. Trecù anul cu bine. Când gazda trebuì să-și tragă socoteala cu sluga după un an întreg, se sui în pod să deie jos peatra de moară. Și ce să vezi? Piatra era crepată în patru.

— Uh, certe-te sfântu să te certe! Cine »bală« s'o atins de tine? doară cu mâinile mele te puseiu întreagă întreguță pe pod.

— Nu-i nici un necaz stăpâne! Nu ești d ta de vină. În tot locul unde am slujit până acum tot așa am pățit-o. N'am noroc și pace!

Ce să știi eu face! În cătrău să mai apuc?

— Stii ce? te învăț eu ce să faci! Uite colo în depărtare vezi norul alb? Și vezi pe un vîrf de deal o căsuță? Și ceva mai în jos un laz (lac arător)? Acolo șede omul care, împărțește noroacele. Un moș bătrân ca iarna. Toată ziua sapă la laz. Ia aci ai un cranpân (săpoi) și o straiță cu merinde pentru drum. Te duci oblu la el și să nu zici nici »Bună ziua« nici »ce faci«? nici nimica făr' te pui să sapi în rînd cu el. Și de-o odihni el, și tu odihnești; de a merge acasă și tu pe urma lui și tot ce o face el faci și tu. Și numai atunci ai să-ți caști gura, când el te-o întreba. Ii poți cere statul.

— Că zeu bine-o fi să mai încerc și asta. Și se duse și făcù tot cum îl învățase morarul.

Când fù pe la cina bună, moșneagul își luă săpoiul pe umeri și porni acasă. Fe-

blica franceză. Importul acesta se face mai ușor, de oare-ce e și mai aproape de aceea. Cu totul Franța exportează ouă proaspete în Anglia cam de 10 milioane de coroane, cari fac un număr de 300 milioane de bucăți. La importul acesta se mai socotesc și ouăle italiene, cari trec în drumul lor de pe uscat prin Franța.

În timpul din urmă a început a face concurență însemnată Franței și Danemarca, care poate transporta ouăle în Anglia în niște condițiuni și mai favorabile decât cea dintâi.

Italia nu prea are lipsă de a cumpăra ouă dela alte țări, fiindcă are producțiunea sa proprie destul de mare, dar' de vândut vinde și ea pe an la 360 de mii măji metrice, parte în Anglia, parte în Franța, Germania, Belgia, Svițera și alte state.

Germania cumpără pe an 800 de mii măji metrice de ouă parte dela noi, parte din Italia și alte țări.

Austro Ungaria vinde pe an 900 de mii m. m. parte în Germania, parte în Franța și prin alte țări.

Singur numai orașul Paris a consumat în anul 1891 la 23 milioane de chilogramme de ouă sau 460 milioane de bucăți, ear' în anul 1900 a consumat 31 milioane de chlgr. sau 620 milioane de bucăți.

Dar' nu numai statele din Europa, ci chiar și cele de peste mare fac mare negoț cu ouăle. Între acestea se numără: America, Oceania, Egiptul, Tripolis, Madeira, Canada, China ș. a.

Am arătat anume țările, cari fac negoț cu ouă. ca să poată vedea și economii, sau mai bine zis econoamele noastre, pentru ce se caută și se plătesc acum așa de bine ouăle și pentru-ce le adună așa de bucuros nu numai neguțătorii de prin comune, ci chiar și alți străini îi vedem cu căruțele străbătând satele cruciș și curmeziș, ca să poată stringe cât numai se poate de multe ouă, pentru-că orașele cele mari au zilnic lipsă de foarte multe ouă. Aceia știu, că cu cât pot stringe mai multe ouă de prin sate, cu atâta vor avea o dobândă mai mare din vânzarea lor.

Din negoțul acesta de ouă ar putea trage și econoamele noastre o bună învățătură și anume: că dacă neguțătorii aceia de ouă pot să câștige cu o mârtoagă de cal și o căruță mică sute, ba poate chiar și mii de coroane pe an, pentru-ce se nu poată câștiga și ele din o producțiune mai mare a acestora și mai mult ca până acum? Pentru ce se nu ne mai gândim oare și și la alte isvoare de câștig, ci tot numai la plug și earăși la plug!

Dacă econoamele noastre ar ține mai multe găini, ca până acum, cari pe la sate și așa nu se prea țin cu ștu ce cheltueală mare, cu deosebire vara, atunci s'ar putea cumpăra cele de lipsă pentru trebuințele casnice anul întreg tot numai din vânzarea ouălor și n'ar fi silite a-și viri mâna totdeauna numai în punga cu banii sau în coșul cu bucatele, chiar și atunci, când au să cumpere numai mărunchișuri, precum sunt: cătrănițele, luminile, săpunul, petrolul, tămâia, piparul, arniciul ș. a.

Să ne dedăm deci și noi a purta o economie mai cu cap sau mai înțeleaptă, cum se zice, ca până acum și atunci o să vedem numai, că nu mai avem lipsă, ca să călătorim peste țări și mări cu spese foarte mari, pentru a ne crea nouă isvoare de venit, pentru-că toate acele isvoare de venit se pot afla și aici acasă la noi, împrejurul micii noastre economii, numai se fim harnici și bărbați pentru a le ști căuta și aflându-le odată, apoi să ne știm și folosi de ele înțelepțește.

Ioan Georgescu.

## Sarea la vite.

Sarea e de mare însemnatate și pentru nutrirea animalelor, mai ales a celor-ce se nutresc cu plante. În stomach se află acreală de sare, în sânge, în fiere și în lapte încă e sare. Prin urinare se pierde cantități mari de sare.

Pentru-ce dăm sare la vite? Cu ajutorul ei are să se formeze acreală necesară în rânză, prin ea înlocuim sarea perdută, grăbim despărțirea sucurilor gastrice și dăm un adires nutrețului. Precum greșim lipsind vitele de sare, tot așa se întâmplă dându-le

prea multă, pentru-că în cazul din urmă le silim să bea apă prea multă, ceea-ce e stricacios. Câtă sare să dăm vitelor? De cap de vită mare se socotesc 20—40 grami (o lingură) pe zi. A spune apriat nu se poate, pentru-că mărimea porției de sare se schimbă după felul nutrețului. La nutreț verde trebuie mai puțină sare, ca la nutreț uscat. Când dăm cartofi, lături, grăunțe încă trebuie sare mai multă.

Greșit lucră cei ce dau sarea numai din când în când și atunci în măsură mai mare. Nici omul n'ar putea să înghită sarea, câtă îi trebuie d. e. pentru patrușpreze zile, fără ca să nu 'i-se facă rău. Sunt economii practici, cari seară fânul când îl cară dela câmp, punând la 10—12 măji metrice 1—2 chlgr. de sare. Când asudă fânul, sarea se disolvă și se sugă eară în fân. În felul acesta eara nu trebuie să dăm multă sare. Nici când sunt vitele la pășune, nu e permis să le lăsăm fără sare sau să le o dăm tot la intervale mari de timp.

În munții Alpilor, unde scot vitele la pășune, dau țeranii de trei ori pe săptămână sare la vite. Sarea nu le o dau zdrobită nici șghiab, ci fac niște gomoloațe — cam doi pumni — compuse dintr'un amestec de urleală de ovės, țărițe și sare. Unele vite nu mănâncă amestecul acesta bucuros, dar' numai două trei zile la început, căci curând se obișnuiesc cu el. Amestecarea sării cu ovės și țărițe e bună, căci sarea își pierde din asprime fiind dată laolaltă cu alt nutreț. Pe timp ploios vitele suferă de multe ori de urdinare. Cel mai bun leac pentru boala aceasta e sarea dată în felul acum descris, care nu e nici costisitor, nici nu cere muncă. Așadar' sare la vite, dar' aceasta dată în mod potrivit.

## LAPTELE.

Laptele e compus din apă, zahăr, caș, (cașeină), urdă (albumină) și sare. La vacile cele albe, apa cuprinde partea cea mai mare din lapte, adică: 85%, cașul 6%, urda 4%, zahărul 4% și sarea 1%. La bivolițe și la oi, laptele e ceva mai gras și apa cuprinde numai 80%, ear' cealalte părți sunt grăsime și zahăr.

Dacă se lasă laptele câteva oare la răcoare, atunci grăsimea se adună deasupra lui sub formă de smântână,

ciorul nostru după el. Casa era un bordeiu micuț, gol pe din lăuntru. În mijloc o măsuță slabă de scânduri urite. Pe masă ardea un muc de lumină de seu, mai — mai gata să se stingă. Lângă lumină o coajă de mălaiu.

Bătrânul rupse coaja în două și dete feciorului jumătate, dar' nu zise o vorbă. Asta le fii cina. Se așezară apoi să doarmă jos pe vatra căsii.

Când fu pe la miezul nopții se aude glas muieresc afară la fereastră.

— Astăzi mulți au murit și mulți s'au născut. Ce noroc le dai?

— Cei morți să se odichnească, ear' celor ce s'au născut nu le dau nici mai bine nici mai rău, decât starea ce am avut-o eu astăzi!

Dimineața în zori de zi pornesc earăși la săpat. Seara a doua află casa în rindială mai bună. Pe masă ardea o lumină întreagă și pentru gură sta gata un mălaiu întreg. Cinară și se culcară și noaptea eară auziră glasurile muieresti și răspunsul fu acelaș

Feciorul auzea totul, dar' puțin pricepu. Când fu în seara a treia aflară în casă mese întinse și făclii aprinse și mare podoabă. Mâncară bine și beură, apoi se culcară eară și de nou se auziră întrebările muieresti cu răspunsurile moșneagului.

Când se făcu ziua albă moșneagul zimbă una, apoi își deschise gura:

— Da tu voinice ce căutași pe aicea?

— Iacă și iacă moșule, ce om fără noroc sunt eu. Mă tot trudesesc și mă sfarm cu lucrul și tot nu cunosc nimica. Vai și amar de zilele mele!

— O, dragul meu! Ce să faci dacă așa 'ți-e soartea? Eu sunt Norocul. Trei zile ai dormit cu mine în casă. Nu știu auzit-ai glasurile ursitoarelor, cari vin regulat în fiecare noapte aducându-mi veste despre sufletele, cari au murit și s'au născut în ziua aceea. Și fiecare om capătă starea mea din ziua, în care el s'a născut. Vezi — dragul meu — tu te-ai născut ca în ziua dintâi, care e planul cel mai rău — de aceea fără noroc o să fi pe toată viața. Eată acum,

fiindcă bun ajutor 'mi-ai fost trei zile, îți dau un sfat.

— Du te în satul cutare, la omul cutare! El e putred de bogat și are o fată frumoasă, dar' mută. Tatăl ei s'a născut ca și tine în planul cel rău, dar' fata în cel bun. Cere-ți muta de nevastă, dar' să nu-ți spui că de ce o iai și să vezi ce bine o să-ți meargă! Una îți spun. Cu averea ce veți avea-o, tu n'ai de loc să te mândrești. Nici să nu te scape gura să zici că-ți 'averea mea — că 'ți-o perzi.

Mulțumind frumos pentru sfat, porni feciorul nostru cu grăbire și săria tot sus de bucurie și nu se oprî până la casa omului cu muta și se băgă ginere. Și 'i-se întoarse starea. Ducea acuma lumea albă!

Se întâmplă într'o zi să meargă la târg cu o stavă de cai negrii doamne că mura și frumoși de să nuți mai iai ochii de pe ei. Și cum îl simțiră pretinii prin târg, cum îl traseră de toate părțile la un păhar de beutură, să-și facă o leacă voce bună; și vezi d-ta dacă bei un păhar ai mai bea unu și după el altu

din care apoi mai târziu după-ce se dospește, se poate alege untul din ea. Cu cât sînt mai largi la gură vasele, în cari stă laptele, și cu cât e mai răcoros și locul, unde se păstrează, cu atât se adună mai multă smântână pe acela. Dacă însă îndată după muls se bagă chiag în lapte, atunci acesta se adună și se face caș din el. Din cașul stors, după-ce s'a dospit bine se poate face brînză.

Brînză, de pe care nu se ia smântîna din lapte, se face mai grasă și mai bună, ca aceea, de pe care se ia smântîna înainte de a se băga chiagul în lapte. Aceasta de pe urmă rămîne de regulă mai săracă și mai sfărîmicioasă.

Grăsimea laptelui se poate vedea mai bine la muls, când se ridică sub formă de spumă și se lipește de pereții vasului, în care se mulge. Aceasta este ca niște globulețe mici, cari cîte unul nici nu se pot vedea cu ochii liberi, ci numai după-ce se adună mai multe la oaltă.

Precum sângele, numai după-ce vine în atingere cu aerul în plămîni, își capătă culoarea cea roșie, așa și laptele în ugerul vacilor fătate își capătă culoarea cea albă, pe care o vedem, când îl mulgem.

Ugerul vacilor e compus din două camere: cea dinainte și cea dinapoi, avînd fiecare cîte două țîțe. Înăuntrul seu ugerul are o țesătură ca și plămînilor, formată din mai multe celule sau găurele, ca și fagurul albinelor bună-oară, care pregătește laptele. Cu cât ugerul e mai mare și cu cât țesăturile aceluia sînt mai bine dezvoltate, cu atât se poate pregăti și laptele mai bine. De aci ne putem explica apoi foarte ușor și cauza aceea pentru-ce vacile cu ugerul mai mare dau lapte mai mult, ca cele cu ugerul mic.

Laptele care se mulge îndată după fătare, se numește corastă (colastră) și are culoare cam galbină, gust sărat, ear' dacă se ferbe se adună la oaltă. Laptele acesta e de mare însemnătate pentru viței, de oare-ce prin acela li-se curăță rinza și mațele de materiile ră-

șinoase, ce se adună în ele încă înainte de fătare. La facerea cașului sau pentru alegerea smântînei, corasta nu numai că nu e bună, dar' e chiar stricicioasă.

Cu cât vacile sînt mai de curînd fătate, cu atât au laptele mai subțire, și din contră, cu cât acelea sînt mai de mult fătate, cu atât au laptele mai gros. Grosimea laptelui mai atîrnă și dela soiul, modul de nutriție și vîrsta vacilor. Astfel vacile mai tinere de pildă, dau un lapte mai subțire, ca cele bătrîne, tot așa dau și cele nutrite cu iarbă.

Vacile cele mai bune de lapte au cam următoarele semne deosebite: cap mic, coarne lucii, mici și ascuțite, spinare dreaptă, șolduri depărtate unul de altul, uger mare și așezat mai mult înainte spre pîntece, decît îndărăt spre picioare, pîrul luciu, pielea moale, ear' pîrul de pe partea dinapoi a ugerului se stee în rîspăr.

O vacă bună de lapte, dacă se gonește și în anul următor, dă lapte cîte 8—10 luni. Două luni însă înainte de fătare, trebuie lăsate vacile să stîrpească. Dacă vaca nu se gonește pînă e fătată, atunci se mulge și ca mînzată. Vacile mînzate dau lapte mai puțin, dar' mai gros și mai nutritor.

Vacile, cari umblă peste vară la pășune dau un lapte mai bun, decît cele nutrite în grajd. Peste iarnă însă, vacile adăpostite în grajduri bune și călduroase, dau un lapte mai bun și totodată și mai mult, ca cele ținute afară în frig.

Vacile fătate, dar' prinse și la jug, când se ostenesc, n'au lapte așa bun. Laptele muls dela asemenea vaci, fiind ținut și în vasele cele mai curate, odată se serbezește și înăcrește. Pe timpul căldurilor mari, laptele dulce nici nu se poate ține timp așa îndelungat, decît la o răcoare mare sau ferbîndu-se îndată după muls.

Afară de laptele sarbîd și înăcrit, se mai află și laptele așa numit mucos sau filandros, care se mulge mai cu seamă dela vacile bolnave de răceli, sau mușcate de șerpi veninoși, ori de nevăstuice. Acest lapte nu este de loc

bun de mîncare, de oare-ce smântîna lui a apucat să treacă deja în putrezire și astfel poate altoi și în trupul omului aceeași boală de putrezire și înveninare.

Lapte roșu încă se mulge cîteodată dela vacile fătate. Babele zic atunci, că le-au strigat strigoile, cari iau grăsimea laptelui. S'a adeverit însă prin mai multe încercări, că laptele se poate înroși: prin ruperea unor țesături sau celule ale ugerului, când cîteodată se trage prea tare de țîțe la muls, sau când pasc vacile frunze de arine și de stejar, sau laptele cînelui, precum și o burueană de prin locurile mocirloase, numită garanca. Toate acestea pot să producă înroșirea laptelui, ear' nu strigoile, cari sînt numai niște lucruri închipuite.

Laptele albastru încă se poate zice, că nu e tocmai sănătos. Albăstrimea laptelui se arată mai cu seamă la vacile cele tinere și de curînd fătate, care lapte încă nu s'a curățit adecă deplin de corastă. Albăstrimea laptelui mai poate proveni și dela nutrierea vaci'or cu iarbă pe timpuri umede și ploioase, precum și dela răcirea prea repede a apei și a aerului. I. G.

## Roda.

După rapoartele sosite la ministrul ungar de agricultură starea agricolă în Ungaria la 30 Iulie a. c era următoarea: Cătră sfîrșitul lunii Iulie a fost în genere timp uscat, așa că lucrările agricole, îndeosebi secerișul, s'a putut săvîrși în parte precumpenitoare în împrejurări priincioase.

În genere calitatea bucatelor nu corespunde așteptărilor, decît în puține locuri. Săcara și ovésul au suferit mai puțin; în privința colorii și greutateii aceste produse au dat o roadă bună mijlocie. Grăul și orzul au suferit mai mult, în urma ploilor mari din Iulie; cu toate aceste orz pentru fabricarea de bere va fi destul.

Plantele de săpat s'au dezvoltat frumos. Cucuruzul stă mai bine ca anul trecut pe vremea asta. Cartofii, napii și în parte și viile sînt în stare multămitoare asemenea și diferitele soiuri de nutreț și legumele. Din cauza multelor ploi de mai înainte lucrările agricole s'au îngrămădit; de aceea treeratul bucatelor se face mai încet ca de obicei. În cele mai multe economii treeratul de probă se va face în zilele aceste. De aceea și datele publicate astă dată cu privire la rezultatul secerișului vor putea fi statorite mai aproape de adevăr numai după aceasta. Paie în genere vor fi mai puține decît în anul trecut.

Desvoltarea cucuruzului e priincioasă aproape pretutindenea, asemenea și dezvoltarea cartofilor. În unele locuri însă cucuruzul a rămas slab din cauza ploilor, ear' cartofii au început a putrezi și frunzele a fi atacate de peronospora.

Fructele de grădină, păstăioasele și diferitele soiuri de varză se desvoaltă bine.

Meiul și hrișca vor da roadă multămitoare.

Hemeiul în unele părți ale Ardealului a suferit din cauza ploilor; totuși cel timpuriu va da o roadă bună, ear' soiurile mai târzi vor da roadă bună.

Cânepa și inul dau roadă bună.

Napii de zahăr și de nutreț se desvoaltă bine în partea cea mai mare.

și tot așa... să îți mai uiți de cele necazuri. Așa și omul nostru, dacă apucă odată în birt între păhare, mai gîndia el să mai și iese să și vadă de negoț? Muta lui păzia caili, afară, nebăgată de nimeni în seamă. Cumpărători s'ar fi găsit o droaie, da fă tîrg dacă ai cu cine!

Cînd fu înse într'un târziu se sgodiră nește cumpărători mai cu voe de tîrg și aceștia cotirliră pe tot locul după gazda cailor și nimeriră și la birtul unde omul nostru își făcea chef.

— Măi oameni de omenie! iertați d-voastre de o vorbă. Nu știți cumva ai cui sînt caili cei negrii și mîndri din tîrg, lângă cari stă o mută nepricepută?

— Ai mei! strigă omul nostru plin de îngâmfare. Și cum zise vorba, cum periră caili ca și înghițiți de pămînt! Omul ieși din birt cu cumpărătorii, dar' caili ca-n palmă!

Atunci își aduse aminte de vorbele Norocului și zise:

— Vedeți cum mă smintiu! Caili nu sînt ai mei, ci ai mutei de colea!

Și răsăriră caili falnici ca din senin și făcură oamenii pocinog. Ear' omul nostru ținînd minte că cu norocul nu-i de-a te juca.

Emil V. Degan.

## Dorul.

Cîntec de Ioan Pipernea (Orăștie).

Peste dealuri ocolite  
Vine-mi dor dela Seliște,  
Și așa 'mi vine de fierbinte  
De-aș sta pe loc, m'ar aprinde.  
Și așa 'mi vine de cu jele  
De cărăruțele mele,  
C'a crescut iarba pe ele  
Și n'are cin' o cosi  
Făr' mîndra cînd le-a plivi,  
Și-au crescut și floricele  
Plivește mîndro cu jele  
Pîn' ce-oi veni eu la ele.  
Ține-mi Doamne vreme bună  
Să merg la mîndra pe lună  
Să ved' moartă'i ori trăiește  
Ori cu altul se iubește  
De la min' nu mai gîndește.

Cositura a doua și a treia a nutrețurilor măestrite (a trifoiului și luteinei) s'a făcut mai pretutindenea cu bun rezultat, mazăricea încă a dat recoltă favorabilă în privința calitativă; cucuruzul de nutreț și mohorul au suferit din cauza buruienilor.

Livezile vor da în multe locuri otavă mai multă decât fân.

Pășunile sânt în stare multămitoare.

Viile au fost favorisate de ploii; stropirea lor însă a fost împedecată, din care cauză peronospora s'a lătit tare. Roada numai în parte va fi multămitoare, în preponderanță va fi slabă.

Dintre poame, prunele vor da roadă parte bună, parte bogată, merele și perele vor da în partea cea mai mare a țării roadă slabă.

### Știri economice, comerc., jurid., industr.

**Esposiție de galițe.** Reuniunea agricolă din Toronto, în legătură cu însoțirea prăsiturilor de galițe, aranjează o esposiție de galițe de economie și de sport în Becichereculmare. Esposiția se deschide în 9 Oct. și durează până în 12 Oct. Să vor da mai multe premii.

**În căutarea lemnului românesc.** Ceterim în foaia »Bursa« următoarele: Societatea industrială care face calea ferată prin Asia-mică, a trimis în România un încredințat al ei, dl Lăzărescu Lecanta, în scop de-a procura traverse de stejar, de brad, și grinzi de fag, de cari e lipsă la facerea acelei linii ferate.

Numita societate are nevoie de următoarele feluri de lemne:

600.000 traverse de stejar rotunde, 75.000 traverse de brad și 200.000 traverse de brad, în diferită lungime și grosime.

Societatea mai voește să cumpere un cât mai mare număr de grinzi de fag tăiate cu barda, ce s'ar putea furnisa timp de trei ani. Cantitățile furnisate din aceste soiuri de lemne, ar fi predate în unul din porturile țării. La primire s'ar da vnzătorilor 95 la sută din prețul lemnului predate; iar din restul de 5 la sută s'ar scădea 3 la sută la sosirea la destinație, pentru lemnele cari pe drum s'ar fi crepat.

Tot pentru Asia-mică se cere un număr mare de stilpi de telegraf, pentru linia telegrafică ce se face pe drumul dela Bosfor la golful Persic. Dl Lecanta, reprezentantul societății din Asia-mică e pe cale de-a stabili cu mai mulți exploatatori de păduri din România, legătura de a-i procura lemnele de lipsă pentru construirea calei ferate asiatice.

**Vitele din comitatul Cojocnei.** După datele statistice numărul vitelor în com Cojocnei a fost în 1902 următorul: 7017 cai, 876 mânzi, 137 măgari, 16 mânzi de măgar, 44964 vite cornute de soiu ardelenesc, 22348 viței, 464 vite sure, 257 viței de vite sure, 9937 bivoli, 3811 pui de bivoli, 12567 porci, 10259 purci, 104998 oi, 15344 miei, 2374 capre, 269 iezi.

**Sămănăturile în Moldova.** Despre starea sămănăturilor din Moldova se scrie următoarele: Cucuruzul s'a îndreptat după ultimele ploii; Grâul, orzul și ovăsul, mare parte sânt secerate și adunate; Treieratul continuă; se simte lipsa de fân. Arăturile de toamnă continuă.

Timpul e priincios pentru adunarea roadei.

**Prețul bucatelor.** După știrile despre roada cam slabă de grâu în Franca și a grâului de primăvară în Statele-Unite, pe piețele mai mari ale Europei prețul grâului și peste tot a bucatelor începe a se urca.

**Societăți pe acțiuni în Germania.** În primele șese luni ale anului 1903 s'au întemeiat în Germania 42 societăți nouă pe acțiuni cu un capital de 77.975.000 mărci, ceea ce arată o scădere în asemănare cu anul trecut (1902) în care s'au înființat 87 societăți.

**Despre roada din cercul Tășnad al Sălajului** se scrie, că este foarte bună. Grâul dă 7—8 măji metrice de juger, e foarte frumos și cu boane mari. Săcara dă 6 $\frac{1}{2}$ —7 măji metr. de juger; orzul și ovăsul e preste mijlociu, dă 6 m. m. Cucuruzul e foarte frumos. Fân, cu deosebire pe văi, este mult și va fi și otavă multă. Poame sânt multe, mai cu seamă prune. Crumpele s'au devoltat frumos, dar' au fost pălite de rode.

Singur viile stau mai slab, fiindcă au fost bătute de ghiață și roada nu va fi nici mijlocie.

**Museu comercial** În Iași (Moldova) se va deschide un muzeu comercial pentru articli industriali și economici, cari vor fi espusi pentru consumatori. Muzeul îl face camera comercială și industrială din Iași.

## SFATURI.

**Capră ori vacă.** O capră mijlocie cere pe zi cel mult 2 chlg. fân, o vacă mijlocie însă 14 chlg. Asta va să zică, că o vacă mănâncă cât șapte capre. Șapte capre ne-ar da, pe lângă o îngrijire bună, în decurs de 8—9 luni până la 15 litri pe zi, cu totul dară 4000 litre, ceea ce nu putem aștepta nici când dela o vacă. Pentru economul mai sărac e deci creșterea caprelor cu mult mai ușoară și mai avantajoasă ca a vacilor, mai ales, că și prețul caprei e mai mic, așa că o poate mai ușor cumpăra.

**Contra boalei de gură și de unghii.** Ni-se scrie următoarele:

Contra boalei de gură și de unghii la vitele cornute se poate folosi cu succes sigur, așa numitul medicament »Salzsäure« »Acime de sare« sau latinește »Acidum hydrochloricum«, care se o prepare farmacistul astfel: 75% acime de sare, și 25% apă destilată. Cu apa aceasta se unge vita înbolnăvită printre unghii cu o peană de găscă, muiată în medicament și tot cu aceea peană se se ungă și peste bot și în curând vita e însăntoșată; am probat-o eu totdeauna cu succes.

Atanastu Ușteriu.

## FELURIMI.

**Cum se face judecata în Siberia.** Într'o foaie rusească din Petersburg descrie un călător rus modul, cum se face »dreptate« în Siberia. El zice: Având niște afaceri într'un sat îndepărtat din cercul Ienisseisc, am putut vedea o ședință a judecătoriei de-acolo. Vara nu sânt drumuri pe acolo, numai

iarna cu sănii, de aceea îndată-ce a nins și a înghețat, judecătorii a plecat în cerc, mergând din sat în sat și ținând »judecată«. Judecătorii se compunea dintr'un scriitor bețiv și doi juri beți. Proeele sânt mai ales de două feluri: plângeri de-ale țeranilor contra negustorilor și de-ale negustorilor contra țeranilor. Înainte de-a începe ședința, judecătorii s'au dus la micul negustor și cârcimar din sat, ca să-și cumpere »dreptate« pentru pertractare. Se vede, că au cumpărat multșoară, pentru-că pe la miezul nopții au intrat în casa unui om străin, ca să iee și dela el ceva. Străinul n'avea astfel de marfă, nici nu știa prețului astfel de mușterii, așa că i-a aruncat pe fereastră afară. În ziua următoare au început pertractările, începându-se cu ale negustorului contra țeranilor. Negustorul ședea lângă judecătorii, imbiindu-i mereu cu beutură. Se înțelege, că toți țeranii au fost respinși cu plângerile lor. Acum ar fi trebuit să continue cu plângerile țeranilor contra negustorilor, dar' scriitorul declara, că lui îi este foame; judecătorii erau de aceeași părere și așa au plecat cu toții la negustor, ca să reculeagă de oboșeala cea mare. Aici au beut până seara. De judecată pentru țerani nu mai era vorbă, ci aceștia au primit porunca să îngrijească de sănii pentru domni, ca să poată pleca în altă comună. Țeranii se codeau la început, dar' în curând se hotăriseră să tacă pe voia judecătorilor. Dimineața s'a vdzut, că ce i-a îndemnat să se hotărească așa curând: judecătorii au fost aflați jumătate degerați într'un șant, unde-i descărcaseră țeranii necăjiți.

**Un vulcan locutt.** În țările unde erupțiunile vulcanice sânt întâmplări de toate zilele, locuitorii nu le mai prea au grija. Un exemplu minunat pentru aceasta ni-l dă un oraș de 20.000 locuitori întemeiat în craterul la aparență stins, al unui vulcan din Japonia: Orașul acesta e încunjurat de marginile acestui crater-căldare ca cu un zid de 250 metri înălțime. Locuitorii acestui oraș ies arare-ori din gaura lor. Pământul din crater e foarte roditor, așa că locuitorii au tot ce le trebuie. E întrebare însă, dacă vulcanul acesta nu va erumpe din nou, nimicind pe îndrăsneții, cari s'au vîrit fără grijă în gura lui.

**Cel mai mari proprietari.** După statistica mai nouă a Ungariei mai mult pământ are statul, adecă 2,816.418 jugere (lanțuri). Intre proprietarii privați mai mult are principele Nicolae Eszterházy, anume: 421,053 jugere, apoi Frideric Schönborn, 216,021 jugere, archiducele Frideric 157,731 jugere, contele Tazilo Fesztetich 134,541 jugere. Dintre averile episcopoești mai mare e a episcopiei rom.-cat. din Oradea-mare, de 189,933 jugere; urmează domeniul primatului rom.-cat. 91.800 jugere, etc. Intre moșiile orașelor mai mare e cea a orașului Szabadka, 166.070 jugere, urmează Debretinul cu 99.618 jugere Seghedinul cu 72,427 jug. etc.



# CRONICĂ.

Vorbirea dlui Dr. A. Vlad, deputatul național al Dobrei, ținută la 8 Iulie n. c. în dieta țării, a eșit în o broșură după notițele stenografice. Broșura mai conține părerile foilor asupra vorbirii și felicitările Slovacilor.

Instalarea episcopului Dr. Radu în scaunul episcopesc din Oradea mare se va face în ziua de 16 August n. c. Să se vrea să se realizeze cu 2-3 zile înainte de instalare și fiindcă reședința episcopescă se renovază, va lua cuartir în seminarul de băieți. Instalarea va avea un caracter bisericesc, la care vor fi invitate toate autoritățile.

Prelat nou. Rsmul canonic Ioan Boș, din Lugoj, a fost numit prelat papal, ca resplata a serviciilor sale prețioase aduse diecezei, mai ales ca inspector școlastic.

Două stipendii pentru studenți gr-or. »Drapelul« din Lugoj scrie: După, cum s'ntem informați, există 2 stipendii din fundațiunea »Atanasie Balas« pentru tinerii gr-or., care frecventează gimnaziul de stat din Pojon, Sárospatak sau Debretin. Ar fi de dorit, ca aceste stipendii să ajungă în mâni românești. Atragem deci atențiunea gimnaziștilor noștri asupra acestor 2 stipendii. Detalii ne lipsesc.

Biblioteca centrală în Blaj. În toamna aceasta se va începe în Blaj zidirea unei mari zidiri, în care se vor așeza toate bibliotecile din Blaj, între care și veștita bibliotecă a învătătorului canonic T. Cipariu. Banii de lipsă pentru zidire vor fi luați din fundațiunea Cipariu.

Cununie. Profesorul Alexandru Ciura din Blaj, cunoscut ca bun scriitor, și-a s'rbat cununia cu d-ra Leontina Lucaciu, Duminecă în 2 l. c. în biserica gr-cat. din Abrud.

Planuri de mobilizare vândute. În Belgrad s'nt de vânzare cărțile oamenilor, căci s'a vândut, ca un locotinent Pavel Mihailovici a vândut Austro-Ungariei planurile de mobilizare ale armatei rusești pentru cazul unui război. Foile cer cercetare severă.

Din Sălăgiu. De sub poala Meseșului ni se scrie, că unii preoți și învățători gr-cat. de pe acolo în loc de a vesti în Dumineca din 26 Iulie c. poporul în creșterea păstoririi lor trecerea din viața a Capului v'zut al bisericii catolice, Leo XIII. și meritele lui, — au aflat mai cu cale a se pregăti pentru balul filantropic unguresc din Buciumi, aranjat în 26 Iulie, pe care cu durere trebuie să mărturisim, l-au și cercetat în număr destul de respectabil în frunte cu protopopul Vasiliu Pop.

»Poate — zice corespondentul nostru — că confrăților maghiari nu le prea ajung paralele spre scopul apăsării bietului popor român de sub poala »Meseșului«, dară aci e clerul și dascălimea rom gr-cat. — onoare excepțiilor — contribuie și ei din cât pot spre acel scop. »Sălăgianu«.

»Foala școlastică«. A apărut nrul 15 al »Foaii școlastice« din Blaj, unica noastră foaie pedagogică. Cuprinsul nrului 15 e bogat și variat. Atragem luarea aminte a învățătorilor noștri asupra acestei foi.

Al 41-lea Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit moștenitorilor legali ai răposatului neorustic Ioan Trifan, ferar, fost membru al numitei Reuniunii, ajutorul statutar.

Acesta este al 41-lea caz de moarte în sinul Reuniunii noastre de înmormântare.

Șase copii arși. Vineri noaptea în săptămâna trecută s'a aprins casa de lemn a proprietarului Neudel, de lângă Adorf (Austria). Șase copii ai lui Neudel dormeau în podul casei și toți au perit în foc. Tatăl lor fiind scutit de moarte, a fost rănit greu.

Paul Vucovici fost president al șcupcinei s'rbesti, a murit Mercuri, la 5 August, în orașul Cragujevaț (S'rbia).

La cursul administrativ din Cluj — după cum scrie »R'vașul« — în anul trecut școlastic au fost 14 ascultători români, anume: Ioan David, Alexandru Hătegan, George Kocis, Ioan Lung, Ioan Muntean, Ioan Motențan, Teodor Nicoară, Nicolae Oprea, Alexandru Onaciu, Traian Păcurariu, Aurel Popescu, Ladislau Stan, Ioan Sperneac și Augustin Teodor. Dintre aceștia s'au supus la examenul notarial de calificare 13 și au trecut toți. Ioan David și Traian Păcurariu au făcut examenul de notar cu eminentă. Însemnăm, că înscrierile la acest curs pentru anul școlar 1903-1904 vor fi din 29-31 Aug. c. Doritorii de a fi primiți se pot înștiința verbal ori în scris. Vor fi primiți numai 40 ascultători. Didactru pe 1/2 an e 20 coroane, ce ascultătorilor săraci și buni în studiu se iartă. — Ascultătorii de la acest curs au și internat, unde pentru 40 cor. la lună primesc tot, afară de haine. Cei săraci și diligenți, de la 1 Oct. se primesc în internat gratuit ori pe lângă prețul de jumătate.

În atențiunea notarilor. Comuna Pogăceaia până la finea acestui an va deveni comună mare, și de timpuriu se va alege dintr-o dată comuna. Aceasta comuna constă din 380 de locuitori români, și 15 de alți naționali. Românii ar dori notar român. Astfel prin aceasta fac atenți de timpuriu pe acei domni notari români, cari ar fi voi să ocupe acest post. S' binevoiască încă înainte de a fi dat la concurs, sau îndată după cetirea scrisorii acesteia, să se adreseze la biroul notarial al comunei Pogăceaia, prin proprietarul ei, Nicolae Vulcu, proprietar (Mez'pagocsa, posta Mez'zürucs) ca să se poată alege comuna mare, pentru reușita concursului.

Concurentul poate fi sigur că va reeși, fiindcă toată antistia comunală și partea cea mai mare a membrilor s'nt români.

Abonat nr. 1790.

O grădină mare, în estindere de 10 jugere, aflătoare în apropierea nemijlocită a Sibiului, potrivită pentru ori-ce întreprindere, anume pentru lăptărie, stupărit, creștere de porci etc. este de vândut în condițiuni favorabile.

Informații mai de aproape de dl D. S'rbu, la »Transilvania« în Sibiu.

Lipsă de ploaie. Foile din România scriu, că după știrile primite din țeară, se constată, că în toate părțile se simte mare lipsă de ploaie. De la mijlocul lunii Iunie n'a mai plouat și din această cauză pământul e uscat, în unele locuri chiar crepat, ear' săpatul cucuruzului nu se mai poate face. Dacă în cursul acestei săptămâni nu va ploua, mare parte din cucuruzuri vor da roada slabă.

Ucis de țigani. Preotul român din Hurez (comit. Făgăraș), Iosif Drugociu a fost ucis de niște țigani corturari. Țigani voiau să fure otavă dela preot și acesta fiind împedecă a fost lovit cu un b'ț ferecat, care i'a crepat capul și după 20 oare agonie a murit. În mormântarea i-s'a făcut în 4 Aug. c. Hoții de țigani au fost prinși.

Croații din America împotriva Maghiarilor. Croații, cari au emigrat în America, au adresat Majestateii Sale împ'ratului și regelui Francisc Iosif I. precum și Țarului Rusiei un memorandum, în care se plâng împotriva Maghiarilor, cari au adus Croația la ruină morală și materială și cer să fie ap'rați de asupriri acestora; la cas că nu cap'ță ajutor, ei zic că se vor uni cu S'rbii și vor face revoluție contra Ungariei. De sigur, memorandumul n'a ajuns la destinație. Dar' cuprinsul lui arată roadele politice nenorocite a stăpânitorilor noștri.

Preotul și învățătorii. La cele publicate cu acest titlu în numărul trecut, ni se scrie: În nrul 31 a. c. al prețeiței »Foil Po-popului« a apărut o corespondență malicioasă la adresa subscrisului, în care un oare-cine m' atacă pe nedrept în mod vehement; drept răspuns la cea corespondență se binevoiesc a publica următoarele:

Din capul locului constat și declar, că afirmațiunile cuprinse în cea corespondență s'nt numai niște scornituri și invențiuni malicioase demne de corespondentul și de autorul acelora, ceea-ce devotată a fi un om predominant de răutate. Poate că și iasă de sub tufă la lumina și atunci îi voi dovedi, că afirmațiunile d'nsului s'nt fără basă, lipsite de adevăr, și fără nici un rost, până atunci însă nu m' simt dator a sta cu el de vorbă în publicitate. Sebeșul-superior, în 29 Iulie 1903 Ioan Mateiu, paroch gr-or.

Am dat loc acestei corespondențe, suprimând însă din ea câteva cuvinte insultătoare, cu cari dl Mateiu nu dovedește nimic, dar' își arată patima.

Avem apoi de observat, că dl Mateiu face foarte rău că nu dovedește netemeinicia afirmațiunii a celui cuprinse în corespondență deși nu știe că cine-i autorul, căci aci nu e vorba de aceea, că cine a scris, ci ce a scris? Adevărate s'nt sau ba cele scrise? Dl Mateiu să dovedească dacă poate cu dovezi și în ton obiectiv, că cele scrise nu s'nt adevărate.

Convocări. »Reuniunea femeilor din Bucium-șasa« invită pe toți membrii și binevoitorii săi la a III-a adunare generală ordinară, ce se va ține la 30 August n. c. ora 1 d. a. în școala populară gr. cat. din Bucium-șasa.

Din ordinea de zi amintim: Raportul comitetului reuniunii asupra lucrărilor anului expirat și darea absolutului; — Presentarea rațiociniului de pe anul trecut și a proiectului de budget pe anul viitor; — Alegerea comitetului și a bărbaților de încredere pe un nou period de 3 ani; — Raportul bibliotecarului și darea absolutului. Aurelia Popa, presidentă; Arion M. Popa, secretar. Din acest prilej să aranjează și o petrecere de vară. Începutul la 3 ore d. a.

— Despărțământul XV (Mociu) al »Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român« își va ține adunarea cercuală în comuna St.-Petru la 28 August n. 1903, la 3 ore d. a. la care, cu toată onoarea se invită a participa atât n. t. membrii, cât și toți binevoitorii și sprijinitorii poporului român.

Din program amintim: Raportul secretarului și al casarului; — Alegerea a două comisii: a) pentru cenzurarea rapoartelor. b) pentru încasarea taxelor și înscrierea de membri noi și rapoartele lor; — Cetirea disertațiilor anunțate la presidiu cu 3 zile mai înainte etc. Ioan Moldovan, direc. desp.; Si-meon Ciuca, secretar.

— A XIII adunare generală a »Reuniunii învățătorilor români dela școlile populare confessionale ort. din protopiatele aradane I-VII« se va ține în sala seminarului diecesan din Arad, Mercuri și Joi în 6/19 și 7/20 August a. c.

Din program amintim: Ziua primă, ședința I Presentarea rapoartelor și alegerea comisiunilor censoriale; — »Metodul fonomic« disert. de Traian Givulescu, Ședința a II a »Armonia între familie și școală« disert. de Ilie Cristea; — Prelegere practică din gramatică de Iuliu Profșorean; — »Luxul provenit dină la poporul nostru«, disert. de Ioan Vancu; — »Insemnătatea prelegerii populare«, disert. de Traian Chereghian. Ziua a doua, ședința a III-a. Raportul general al comitetului și rapoartele funcționarilor; — Referada comisiunilor; — Propuneri și interpelări. — Restaurarea pe noul period de trei ani 1903-1906. Iosif Moldovan, președinte; Georgiu Popoviciu, secretar II.

Pentru boltițe La »Tipografia« (Sibiu, strada Poplăci Nr. 15) se află de vânzare h'rtie de maculatură pentru pachetat chilogramul a 16 bani.

**Fundația Șuluțiană.** Eată după cercularul metropolitan socotelile și starea fundației Șuluțiane (Blaj) pe anul 1902, revăzută și aprobată de directorul fundațiunii, la 6 Iunie 1903:

A intrate. Restul cassei cu finea anului 1901 6648.68; Interese după oblig. publice și acții private 4.632.4; Interese după oblig. private 1999.71; Bani de complanare la convers. regal. 57.60; Capitale replatite 202645.63; Imprumuturi 26650.—; Arânzi și chirie 51866.88; Venit din pădurea Cenadei 1456.40; Despăgubiri pe 300.—; Realități vândute 316.80; Diverse anticipări restit 56066.36; Saldu pasiv la 1903 16837.37; Suma intratelor 368908.67.

B. Recapitulare. Capitalisări 5050.04; Stipendie 7832.—; Salare 2600.—; Remunerațiuni 300.—; Servitori 96.—; Pensii 3944.73; Dotațiuni 540.—; Votivale 80.—; Administrația 3500.—; Contribuțiuni 1433.56; Asigurări 208.60; Itinerarie 693.15; Reparări 1145.28; Neprevădute 48829.53; Vadie 29861.14; Realități 263585.64; Suma eșitelor 368908.67.

C. Activei Oblig. publice 4000.—; Oblig. private 78512.88; interese restante 8308.38; realități 806285.70; arânzi restante 14977.83; pretensiuni 306.68; transitorii 104552.31; Suma activelor 1016943.79.

D. Pasive. Competințe neridicate 4570.18; Datorii 89680.68; Sald pasiv 16837.37; Suma pasivelor 111088.20.

E. Avere curată. 905855.56.

**Vremea pentru August.** Pentru zilele din 11 până în 15 August meteorologul Falb profetește timp uscat, cu călduri mari. Furtuni posibil să nu fie pe nicăieri în zilele acestea. Vor fi însă zilele viroase și cu ploii bogate în zilele din 16—21 August, în cari temperatura va fi la început în creștere apoi scade earăși.

**Pentru Românii din America.** Iubiții noștri frați din depărtata America sunt rugați, ca la renoirea abomentului să binevoiască a spune agenturilor, prin cari trimit banii, să scrie întodeauna pentru-ce să trimit banii și pentru cine să abonează foaia, cu numele și adresa exactă, căci adese ori ni s'a întâmplat, că ne au venit abamente, fără să știm pentru cine și așa numai incurcă să produce.

**Svon de atentat s'a răspândit zilele aceste** despre Combes, prim-ministrul Franței. Fiind el în Marsilia la congresul institutorilor, când mergea la prefectură cineva a aruncat cu pătlașele (paradeis) spre trăsura. Poliția voind să aresteze pe acel necunoscut un altul a făcut o pușcătură de revolver în aer. De aci s'a răspândit svonul de un atentat și foile au făcut mare tăraboiu.

**Mare nenorocire în Paris.** O mare nenorocire s'a întâmplat Marți noaptea în Paris. Un vagon a trenului subteran (tren făcut pe sub pământ, ca în tunel) s'a aprins și nu se știe din ce cauză nu s'a putut mișca din loc. Sosind îndată un tren plin de oameni, s'a ciocnit cu vagonul și s'a aprins, ear' o mulțime de oameni au perit parte arși, parte înecați în fum. Până acum s'au scos 96 de morți. Jalea în Paris e generală.

**Exposiția industrială.** Ieri, Sâmbătă, 15 Aug. c. la 11 ore s'a deschis în »Gesellschaftshaus« expoziția industrială locală a industriașilor din Sibiu. Atragem luarea aminte asupra ei cu deosebire a meseriașilor noștri.

**Din Năsăud.** Dl Ioan Gheție fost director la gimnaziul fundațional în Năsăud a fost numit de către ministrul r. u. de culte și instrucțiune publică profesor la gimnaziul de stat din Jászberény.

**Avis.** P. T. oaspeți, carl doresc ia parte la adunarea generală a societății pentru crearea unui fond de teatru român în zilele de 27, 28 și 29 August st. n. a. c. sunt rugați a se înștiința cel mult până la 23 Aug. la președintele comisunii de încuadrare dlui Nicolău Lazar, cand. de adv. Piața-mare în Sebeș (Szászsebes) și a indica pentru câte

persoane doresc cuartir, la privați sau la hotel ea' aceia cari voiesc a lua parte la banchet se se înștiințeze dlui Ioan Oncescu, not. în pens., Sebeș (Szászsebes) strada Siculorum, cel mult pâna la 27 August.

Pentru comitet George Tătar, secr.

**Petrecere în Țapu.** Inteligența din Țapu și jur aranjează o petrecere de vară în 30 August st. n. 1903 afara la pădure, la cas de timp nefavorabil, în sala școalei gr.-cat. de-acolo. Venitul curat e destinat școalei. Președintele comitetului aranjator e Basiliu Dancu, preot gr.-cat.

**Mulțumită publică,** Pornind din principiul, că în ajutorarea ce o putem aduce unii altora prin contribuiri făcâte spre scopurile mărețe a manifestațiunilor noastre sociale zace o putere mare, de care trebuie numai să ne folosim, ne-am permis să apelăm la publicul românesc cu rugarea să binevoiască a sprigini succesul petrecerii de vară, aranjată de către noi în Copand la 12 Iulie 1903 pentru fondul de edificare al bisericei gr.-cat. de-acolo. Plin de recunoștință față de marinimoșii contribuatori cu satisfacție vie aducem la cunoștință reușita frumoasă a petrecerii noastre. Anume: Intrate au fost 201 cor 30 bani, din care sumă substrăgându se eșitele de 91 cor. 30 bani, rezultă un venit curat de 110 cor., care sumă s'a dat spre fructificare comitetului parochial al comunei gr.-cat. Copand

Lista suprasolvirilor este următoarea: Ilustr. Sa Ioan M. Moldovan, canonic, Blaj, 10 cor.; Ilustr. Sa Dr. Vasile Hossu, episcopul Lugojului, 4 cor.; Spect. dni Dr. George Popescu, adv., Turda, 5 cor.; Dr. Iuliu Popescu, adv., Turda, Dr. V. Moldovan, avocat, Turda, fiecare câte 3 cor.; Ioan Vana, notar, Albac, 10 cor.; Ioan Vlas, subnotar, Albac, 7 cor.; George Chișiu, inv., Pintic, 10 cor.; Nicolău Murășian, inv., Rodna veche, 5 cor.; Ioan Mesaroș, adv., Turda, Iuliu Pop, preot, Urca, fiecare câte 1 cor.; Iuliu Codarcea, farmacist, Turda, 1 cor. 40 bani; Simion Rus, preot, Tur, 1 cor.; Smeon Poruțiu, inv., Turda, 40 bani; N. N. 80 bani; Silviu Bologa, Ștefan Felezeșu, Georgiu Nicoară, stud. abs., fiecare câte 40 bani; Maria Murășian n. Poruțiu, 1 cor.; Ioan Chișiu, 40 bani; Miron Chirilă, inv., Berchișiu, Aug. Petean, Copand, fiecare câte 1 cor.; Emil Poruțiu, Ceanul-deșert, 40 bani; Modi Mihály, notar Sind, Teodor Selegean, preot, Teuș, Iosif Florian, preot, Selice, fiecare câte 1 cor.; Aur. Moldovan, jurist, Comișig, Emil Poruțiu, inv., Reditu, fiecare câte 40 bani; Gligor Florean, Copand, 60 bani; Emil Petricășiu, Turda, 40 bani; Gregoriu Rus, Irimie Rus, inv., Seliște, fiecare câte 20 bani; Aur. Florean, Copand, 1 cor.; Teofil Chișiu, Copand, 80 bani; Alex Brumar, stud., 40 bani; George Pătăcean, cand. de adv. Turda, 20 cor.; Ioan Boșian, cleric abs., Emil Murășian, inv., Petridul-superior, fiecare câte 4 coroane.

Esprimând mulțumită călduroasă binefăcătorilor petrecerii noastre ne rugăm ca toți aceia, cari de aci înainte ar binevoi să contribuiască pentru fondul de edificare al bisericei din Copand se adreseze ofertele sale oficiului parochial din Copand. Copand, la 30 Iulie 1903. Comitetul aranjator.

## Cărți pentru popor.

A apărut: »Legea despre alegerea deputaților la dieta țării (art. 33: 1874) completată cu toate modificările făcute în restimp prin alte legi posterioare, până de present, și cu un supliment din codicele criminal referitor la alegeri, tradusă în limba română de Pavel Rotariu, avocat în Timișoara.

Manualul cuprinde 6 coale de tip. 8, constă 60 bani (30 cr.) posporto simplu 5 bani, și se poate procura dela numitul autor.

Despre testament. Din Biblioteca populară a »Asociațiunii« a apărut Nr. 6. Despre testament: Explicarea articolului de lege XVI. din anul 1876 de Dr. Valer Moldovan. Prețul 30 til. O carte de mare folos pentru toți, asupra căreia vom mai reveni.

## Invitare.

### (Pentru oierii noștri).

Proprietarii de oi de pe teritoriul comitatului nostru sunt poștiți la întrunirea, ce se va ține Duminecă la 16 August n. c. (orele de înainte de ameazi) în comuna Seliște.

Scopul întrunirii este satorit conform proiectului de statute a unei tovărășii de oieri, din care se face parte toți oierii noștri din comitat, ear' scopul mai de aproape al acesteia este: propășirea în ale economiei oilor, cum și a negoțului de lână etc. prin nobilitarea rasei indigene de oi, prin valorisarea în tovărășie a lânii, acordarea de imprumuturi și avansuri bănești la membri, prin luarea de pășuni și arândă, producerea de brânzături etc.

Sibiu, 13 August n. 1903

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Dem Comșa,  
president.

Vic. Tordășianu,  
secretar.

### POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

**Mai multora.** Legea comunală, deși am comandat-o de mai mult, de la autor, încă na sosit. Îndată ce vine, o espedăm.

**I St. în Piski.** Adresează-te pentru icoane bisericești la Librăria arhidiececană, Sibiu și la Librăria diecesană, Caransebeș

Proprietar, editor și redactor responsabil:  
Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografi« Iosif Marschal.

## Trei băieți

se primesc pe învățatură în franzelăria lui  
**Petru Moga,** 62 4—5  
Sibiu, strada Urezului nr. 27.

## Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de primăvară

### noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardi-siuri** și »Raglam«, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverențiilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

70 4—

## O casă în colț de stradă.

(În fața soarelui),

cu 3 fronturi de stradă, constatate din 2 locale pentru negustorie, în apropierea gării, acomodată pentru ori-ce întreprindere, este de vândut în condiții foarte favorabile.

Informații mai de aproape da

**Petru Moga,**  
Strada Urezului nr. 27.

71 3—4

## Anunț.

De mai mulți ani ca mijlocitor al unei fabrici de unelte agricole din Oradea (Ungaria) carea îmi trimite pluguri de vândut a conto per 15 Noemvrie cu prețul original al fabricii și anume:

Pluguri și rotile original „Sack“, ușoare de 2 boi, întregi de fer cu 48 coroane.

Pluguri „Sack mic“ invențiune nouă cu coarne și grindeiu de lemn a 19 coroane trupu de oțel (conform celor de „Bacska“.

Pluguri „System Vidáts“ de fer a 17 cor.

Pluguri vârsate a 16 coroane Capete de pluguri »Sack mic« (oțel) a 12 cor. Toate plugurile au fiere duble roțițe cu osie de lemn pentru plugurile »Vidáts« a 11 cor.

Garantez pentru mersul bun și ușor cu-i nu-i convine în 8 zile îl primesc înapoi în schimb.

Cu plugurile de »Vidáts« poți ara comod cu două vaci cât de slăbuțe.

Toate plugurile patentate.

81 1—2

**Ioan Oprean,**  
Conța (Koncza Alsófehér)

## Moara de vapori

din comuna Dostad (Hosszutelke — Alsó-Fehérmegye) se vinde din voie liberă.

Cumpărătorii se se adreseze la proprietarii Ilie Hociotă și Dum. Băilă din Seliște (comit. Sibiiului). 75 3—3

# FERNOLEINDT

## Vacs de ghetete și papuci,

Liferantul curții ces. și reg. Expoziția Paris: Medalia de aur.

cel mai bun din lume, se sventă curând, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Înfințat la anul 1832. — Depositul fabricii Viena I. Schulstrasse nr. 21. 4 49—52 Se capătă în toate locurile.



Nr. 160 F.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

## Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

**Cel mai mare deposit**

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juveuri, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

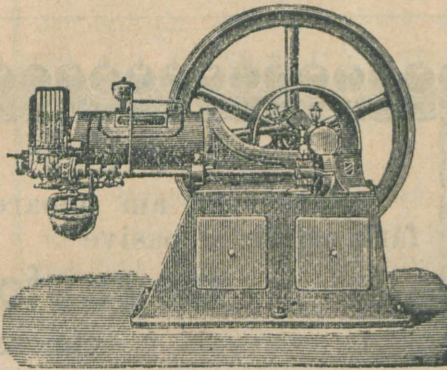
Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 61 6—26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu copetiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.



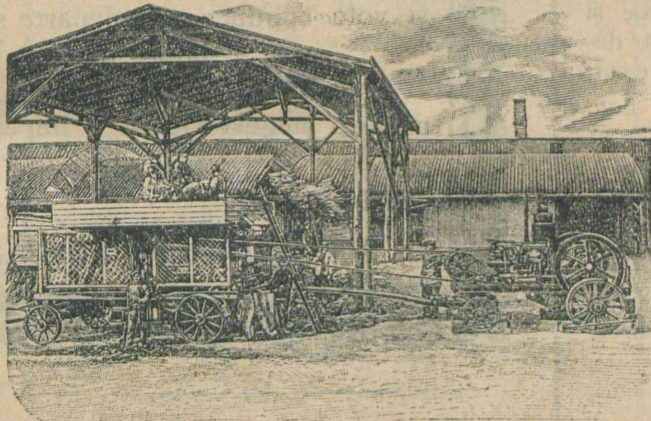
De însemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie!  
De însemnătate pentru proprietari și economi!

## Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice pentru îmblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

## Motor Original „OTTO“ de petroliu,



renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mîna, mînarea ușoară, siguranța folosirii.

**Langen & Wolf,**  
fabrică de motori de gaz,  
Budapesta VI. Váci-körút nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

**Andrei Török**  
în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și preliminare de prețuri se dau gratuit. 10 6—12

## P. T.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că preiau și duc în deplinire, ca specialist și cu prețuri solide și reale tot felul de lucrări aparținătoare specialității tipografice, cum sînt:

tipărire de cărți, ziare, placate,

circulare, tot soiul de tipărituri

și lucrări de accidente.

Cumpărând tipografia soc. pe acții „Tipografia“, în urma unei praxe de 30 ani, sînt în stare a ține concurența cu ori-care tipografie și rog onor. public la trebuință a onora cu comande tipografia mea.

Recomandându-mă în bunăvoința onor. public românesc, semnez

Cu deosebită stimă

**Iosif Marschall.**

Nr. 2619/903.

80 1-2

**Publicare de licitație.**

Din pădurea comunei Fofeldea (comit. Sibiu) dându-se din partea înaltului minister reg. ung. de agricultură cu înalta ordinațiune de sub nr. 86203 din 1902 concesiune pentru vânzarea cam la 3560 de metri (890 stânjini) lemne despicate și 80 metri (20 stânjini) răslog, lemne de foc pentru foc, tăiate și puse în metri cubici (stânjini), se vor vinde în 11 Septembrie a. e. la 10 ore a. m. la casa comunală din Fofeldea prin licitațiune publică, împreună cu oferte închise

Prețul de strigare este 7200 cor.

Vadiu: 720 cor.

Oferte ulterioare nu se consideră.

La ofertele date în scris și închise are a se alătura și vadiul.

Condițiile de licitare se pot vedea la subscrisul oficiu pretorial, respective la oficiul forestier reg. ung. de stat din Sibiu, în orele oficiale.

Nocrich, 6 August 1903.

Protopretorul cercual în concediu

**Dr. Bruckner** m. p.  
pretorul cercului.

Nr. 2468/903.

78 3-3

**Publicare de licitație.**

În partea de pădure „Knechtwald“, care formează proprietatea comunei Hosman, (Holczmáry, comit. Sibiuului). În urma concesiunii date de înaltul minister reg. ung. prin ordinul seu din 1900 nr. 41122/1-3 și 1903 nr. 7568 se vor vinde în 26 August e. la 10 ore a. m. la casa comunală din Hosman prin licitațiune publică, împreună cu oferte închise, 6080 de stejari numerotați, cu diametru de 18-112 cm. ca lemne de foc și pentru lucru, de pe un teritor de tăiat designat, în estensiune cum de 54.3 jugere cat.

Prețul de strigare este 49506 cor.

Vadiu: 4950 cor. 06 bani.

Oferte ulterioare nu se consideră.

La ofertele date în scris și închise are a se alătura și vadiul.

Condițiile de licitare se pot vedea la subscrisul oficiu pretorial, respective la oficiul forestier reg. ung. de stat din Sibiu, în orele oficiale.

Nocrich, 23 Iulie 1903.

**Hanner,**  
pretor cercual.

**O familie**

de funcționar (germană) primește în cost și cuartir băieți de școală sau fete, cărora la dorință li-se dă și instrucție.

Adresa se află la administrația acestei foi.

**Anunț.**

Cine voește a cumpăra un taur de rassa curat „Pinzgau“ de 2 ani și trei luni se adreseze la subscrisul.

Taurul se află pe moșia proprie așa numită „Chischiescu“ gara și u. p. Alvincz. Prețul se statorțește la fața locului.

Pianul-superior (Felső-Pian) u. p. Szászsebes, 22 Iulie 1903.

Cu toată stima:

**Ioan M. Vuleu,**  
proprietar.

77 2-3

Comandele se efectuează iute.

Lucru solid, durabil și elegant.

**Spre binevoitoare luare aminte!!**

Subscrisul își ia voea a cunoștința p. t. public, că în

**Sibiu, piața**

efectuează tot felul de îndame și copii precum și tot turile cele mai moderate, țumirea tuturor marfă so-

In speranță, că p. t. putorul concurs, rămân

Sibiu, August 1903



aduce cu toată onoarea la lucrătorea sa de păpucărie  
**mare nr. 5**

călțăminte pentru domni, soiul de reparaturi, cu preoferind totodată, spre mulțidă și prompt esecuată. blic îmi va oferî binevoi-

cu distinsă stimă  
**Constantin Dragoș,**  
pantofar

Prețurile cele mai ieftine.

79 2-3

Marfă gata din materialul cel mai bun.

**P. T.**

Subscrisul am onoare a face cunoscut, că am preluat fără active și pasive

**negustoria de ghete**

cunoscută sub firma

urmașii lui **M. Bachholzky Weisz & Schlesinger**

și aflătoare în

**Sibiu, strada Cisnădiei nr. 11**

și voi conduce mai departe sub firma „**Victor Dressnandt**“, improtocolată la tribunalul comercial.

Cu rugarea respectuoasă, că încrederea care ați avut-o față de aceasta negustorie se o împărtăși și cu mine, semnez

cu toată stima

**Victor Dressnandt,**

61 5-5

Deposit de ghete asortate cu totul de nou.

Banca de asigurare

**„TRANSILVANIA“**

din Sibiu

—\* întemeiată la anul 1868 \*—

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii).

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

**contra pericolului de incendiu și esplosiune,**

edificii de ori-ce fel, mărfuri, mobile, vite de produse economice etc.

**asupra vieții omului**

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

63 6-6

**Asigurări populare fără cercetare medicală**

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Valori asigurate contra incendiului:

**72,420.299** coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:

**9,248.543** coroane

Pentru despăgubiri de incendii 3,003.550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

**Diracțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I.,**  
precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.